

๗. ภาษา และนิทานพื้นบ้านของชาวไทยกะเหรี่ยง

๑. ที่มาของภาษากะเหรี่ยง

ชาวกะเหรี่ยงในเขตอำเภอสวนผึ้งเป็นกะเหรี่ยงโพล่ง (โพล่ว) นักภาษาศาสตร์จะเรียกกะเหรี่ยงพื้นที่ดังกล่าวนี้ว่ากะเหรี่ยงโปว์ มีภาษาพูดเป็นของตนเอง นักภาษาศาสตร์ชาวตะวันตกได้จัดภาษากะเหรี่ยงไปอยู่ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต เป็นภาษาคำโดดใช้คำเหมือนภาษาไทย มีข้อสรุปว่าภาษากะเหรี่ยงที่ใช้นั้นไม่มีเสียงพยัญชนะเดี่ยว ๒๔ เสียง พยัญชนะประสมมี ๓๒ เสียง เสียงสระเดี่ยวมี ๙ เสียง เสียงสระประสมมี ๓ เสียง และเสียงวรรณยุกต์มี ๔ เสียง ส่วนภาษาเขียนมีลักษณะตัวอักษรคล้ายภาษาของชาวพม่าและชาวมอญ มีนิทานเกี่ยวกับภาษากะเหรี่ยงซึ่งเล่าสืบต่อกันมาว่า

“ตั้งแต่สมัยพุทธกาลมีครอบครัวยุคแรกเกิดขึ้นมีพี่น้องด้วยกัน ๗ คน มีพี่คนโตเป็นชาวกะเหรี่ยง คนเล็กเป็นชาวจีน คนกลางเป็นมอญ พม่า ไทย แยก และชาวฝรั่งเศสต่างก็แยกย้ายไปอาศัยอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ พระพุทธองค์เสด็จมาเผยแผ่ศาสนาได้พบเห็นเจ็ดพี่น้อง เป็นคนดีจึงมอบหนังสือให้ทุกคน มีชาวกะเหรี่ยงและชาวจีนที่มัวแต่ทำงานในไร่นาเพลินจึงมิได้มารับหนังสือที่วางไว้บนตอไม้ ครั้นเวลาผ่านไปนานหนังสือที่เหลืออยู่ก็หล่นลงมาบนพื้นดิน มีไก่ป่ามาคุ้ยเพื่อทำให้ไม่สวยงาม ลางเลือน น้องเล็กที่เป็นจีนมารับไปก่อน ภาษาของจีนจึงดูไม่สวยเหมือนของพี่ๆ พี่น้องคนอื่นๆ เมื่อได้รับไปต่างก็ฝึกฝน และเผยแผ่ภาษาของตน จนสืบทอดมาถึงปัจจุบัน ส่วนพี่คนโตชาวกะเหรี่ยงจึงไม่มีตัวอักษรใช้ แต่พยายามขอเรียนจากน้องๆ จึงพอมือใช้บ้างแต่ก็ไม่รู้ว่าเป็นอักษรของน้องคนใด ได้แต่ผสมผสานขอยืมหนังสือของพี่น้อง ตัวอักษรชาวกะเหรี่ยงจึงคล้ายพม่าคล้ายมอญ แต่มีตัวเลขกะเหรี่ยงมีมากกว่าพี่น้องคนอื่นๆ ๑ ตัว พระพุทธองค์ให้ตัวเลขมากกว่าพี่น้องคนอื่นๆ เพราะเห็นปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ได้อย่างเคร่งครัด เมื่อครั้งเสด็จโปรดสัตว์ พี่น้องทั้ง ๗ คน ได้นำอาหารมาถวายมีเฉพาะอาหารของพี่คนโตที่เป็นกะเหรี่ยงเท่านั้นที่ไม่มีเนื้อสัตว์ แต่มีผักผลไม้เท่านั้นที่นำมาถวาย แต่ก็น่าเสียดายที่ตัวเลขที่เพิ่มมา ๑ ตัวนั้นไม่มีอยู่ในปัจจุบัน เพราะชาวกะเหรี่ยงไม่มีภาษาเขียน จึงมิได้บันทึกไว้ จึงคงมีแต่ภาษาของพี่น้องคนอื่นๆ” (พระภิกษุ บัญญู อ่างถึงใน. วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาวกะเหรี่ยงสวนผึ้ง, สุรเศรษฐ์ บุญเกตุ, ๒๕๓๙, หน้า ๕๐)

นิทานดังกล่าวแม้จะไม่สามารถบอกที่มาในเรื่องภาษาได้ชัดเจนมากนัก แต่ก็ยังสามารถสะท้อนเรื่องราวด้านอื่นๆ ของชาวกะเหรี่ยงได้เช่น ความใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา การทำมาหากิน ความเสียสละของชนชาติตามความเชื่อของตน และยังมีผลต่อเรื่องการนับถือคริสต์ศาสนาอีกด้วย กล่าวคือจากนิทานเรื่องพี่น้อง ๗ คนของสุวรรณ เลี่ยมประวัติที่ศึกษาชาวกะเหรี่ยงตำบลไร่ไร่ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ได้กล่าวว่าพี่คนโตอักษรระตกหายไปจึงต้องตระกำลำบากเป็นชนกลุ่มน้อยขาดความเจริญ โดยมีความหวังว่าวันหนึ่งน้องชายผิวขาวจะนำแผ่นอักษรเข้ามาข้ามน้ำข้ามทะเลมาช่วยเหลือพี่กะเหรี่ยงให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เมื่อมีหมอสอนศาสนาเข้ามาในกลุ่มชาวกะเหรี่ยงจึงได้รับการยอมรับจากชาวกะเหรี่ยงมาก เพราะตรงกับคำทำนายตามนิทานดังกล่าว (สุรเศรษฐ์ บุญเกตุ, ๒๕๓๙, หน้า ๕๐-๕๑)

๒. ภาษาและวรรณกรรม

ภาษากะเหรี่ยงจัดอยู่ในตระกูลทิเบต - พม่า ลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ โครงสร้างประโยค และคำเหมือนกับภาษาไทย คำในภาษากะเหรี่ยงมีทั้งคำพยางค์เดียว สองพยางค์ และหลายพยางค์ การ

สร้างคำประสมก็เหมือนกับภาษาไทย กล่าวคือส่วนขยายตามหลัง เช่นคำว่า ลูก = ผู้ ลูกชาย = ผู้ชว่ ลูกหญิง = ผู้ม่ เป็นต้น ด้านโครงสร้างประโยคก็มีลักษณะเหมือนกับภาษาไทยคือ

ประธาน + กริยา + กรรม เช่น เนอะ มา นะ และ แปลว่า เธอทำอะไร

ส่วนขยายของประธานหรือกริยาจะตามหลังประธานหรือกริยา เช่น เยอ อัง มี = ฉันทกินข้าว ลักษณะเด่นได้แก่ การใช้คำเรียกค่านำหน้าชื่อ โดยมีการแบ่งเพศ คือผู้ชายใช้คำ “เอ้อ” เช่น เอ้อปู่ เอ้อปู่ ส่วนผู้หญิงใช้คำว่า นาง เช่น นางสี นางแดง เป็นต้น

รายการคำศัพท์ภาษากะเหรี่ยงที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้รวบรวมมาจากพจนานุกรมภาษาถิ่นในจังหวัดราชบุรี (๒๕๕๒) โดยแบ่งเป็นหมวด ๆ ดังนี้

๒.๑ หมวดคำเรียกชื่อนก

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ทุ้ลั้งที	นกกระจอก
ทุ้ตั่ง	นกกระเต็น
ทุ้กระริตี	นกกระแตเวิด
ทุ้ปี เอ็ง	นกกระทา
ทุ้ค้อย	นกกระทง
ทุ้เสียววะ	นกกระยาง
ทุ้กัวหละ	นกกวัก
ทุ้พูนัง	นกกะปูด
ทุ้คองพา	นกกระรอก
ทุ้ไหย่ง	นกกะกลาง
ทุ้กว้างคัย	นกกาขเณ
ทุ้ซังโว	นกกาเหว่า
ทุ้เจยทุ้เหล้ย	นกกิ้งโคลง
ทุ้ตะกุ่มหัง, ทุ้ฉั่งชีย	นกกินปลี
คัยยากะ	นกแก้ว
คัยยากะผ่าลีย	นกแก้วม่ง
ทุ้บ่างคุ	นกขมิ้น
ทุ้ลัย	นกขุนทอง
ทุ้ลั้งโค	นกขุนแผน
ทุ้ลัย	นกเขา, นกเขาชวา, นกเขาไฟ, นกเขาหลวง
ทุ้วีย , ทุ้เปยั้ง	นกคุ้ม
ทุ้วีย	นกคุ้ม
ทุ้ผะหัง	นกเค้าแมว
ทุ้กุ	นกเงือก
ทุ้กลียชีย	นกแซงแซว

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ทุ้กร่าพวง	นกตะขาบ
ทุ้เพิง	นกตีทอง
ทุ้เจยเจีย	นกเต้าลม
คะเปียบล่า	นกนางแอ่น
ทุ้จี้เกี๊ยะ	นกปรอด
ทุ้กะทีย	นกเป็ดน้ำ
ทุ้กาเกี	นกพิราบ
ทุ้กะร็อก	นกโพระดก
ทุ้ซ่างคัย	นกยูง
ลื้อเท็งคั้ง	นกแร้ง
ทุ้เบยเปยผ่าโว	นกสาริกา
นั้งทุ้กัย	นกหัวขวาน
ทุ้คะเล่ย	นกหัวจุก
ลื้อ	นกเหยี่ยว
ลื้อพ่าตุ้	นกอินทรี
ทุ้กระ	นกอีกา
ทุ้หลั่ยปานาอี่	นกเอี้ยง
ทุ้ผะหึ่ง	นกฮูก

๒.๒ หมวดคำเรียกชื่อพืชผัก

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
นั้งเบซัย	กระเจี๊ยบ
กะเถ่ย	กระถิน
เซ็งคุซาอ้ว	กระเทียม
กาโพร	กระเพรา
พุกั้ง	กะทือ
ยั้งบ่าง	ขมิ้น
เอ่ยซัย	ข่า
เอ่ย	ขิง
ชะพลึงล้า	ชะพลู
โพเซ่ย	ชะอม
เซ็งคุชะข้อง	ต้นหอม
หวังยีย	ตะไคร้
กะเน่ย	ตำลึง
ถึย	แตงกวา

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ต๋ยโต๋	แดงโม
ค็ยคั่ว	แดงล้าน
บั้งบลาชะ	ถั่วลันเตา
สุริ่มิ่ง	เถาย่านาง
ถึยลิ่งชะ	น้ำเต้า
ทุกุชะ	บวบขม
จึยคะเล็ย	บวบงู
ทุกุณาไค้	บวบเหลี่ยม
กัยคะตุ	ผักกูด
ชอกลั้ง	ผักขม
พ็อกพลี	ผักปลัง
พะเค็ยง	ผักเสี้ยน
เชอหนะตุ	ผักหวานป่า
เชอเค้ชะ	พริก
เชิเค้ชะพ่าทึย	พริกขี้ฟ้า
เชอเค้ชะ ยุงอ๋	พริกขี้หนู
ค็อยชะ	พริกไทย
เล็งชะ	ฟัก
เล็งเค้	ฟักทอง
เล็งชะ	แฟง
หม่ากรอก	มะกรูด
หล่าชะ	มะขามป้อม
หม่าคล็อง	มะขามฝัก
หยั้งหมะ	มะเขือขื่น
ตี่จั้งมัย	มะเขือจาน
ดั่งคข้างชะ	มะเขือเทศ
ยั้งกัว	มะเขือเปาะ
ยั้งมาลัย	มะเขือยาว
ปาน่องกลัย	มะนาว
ช่างค่า	มะระ
ช่างค่าซ่าปี้	มะระขี้นก
ช่างค่าซ่าปี้	มะระตุ้งตุ้ง
บั้งคาชะ	มะแว้ง
ยั้งค่าชะ	มะแว้งเครือ
หยั้งปู	มะอึ๊ก
หวังซัย	แมงลัก

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ทะเลียว	สะเดา
บั้งว่าซั้ง	หน่อไม้ไผ่
บั้งว่าบ่าง	หน่อไม้รวก
เซ็งคู้ซ่าโว	หอมแดง
เซ็งคู้ซ่าพากี้	หอมหัวใหญ่
เซ็งคู้ซ่า	หัวหอม
เค็งทูกอย	เห็ดโคน
เค็งสระระอั้ง	เห็ดเผาะ
เค็งบั้งโร	เห็ดฟาง
เค็งยั้งนะกุง	เห็ดหูหนู

๒.๓ หมวดคำเรียกชื่อสี

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ย็อง	สี
อ้วะ	สีขาว
ยี่	สีเขียว
โวพ็อก	สีชมพู
เซ็ง	สีดำ
โหว	สีแดง
ท่อง	สีทอง
หว่าล่า	สีเทา
ยี่ล่า	สีน้ำเงิน
ล่า-พ็อก	สีฟ้า
บั้งโหว	สีส้ม, สีแสด
บั้ง	สีเหลือง

๒.๔ หมวดคำสิ่งก่อสร้าง

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
เต้	กระต๊อบ กระโจม
เซอด้อง	กำแพง
ปานาผ่อน	คอกควาย
ซังผ่อน	คอกเลี้ยงไก่
ทุ่ผ่อน	คอกเลี้ยงเป็ด

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
เซอเน็งผ່อน	คอกวัว
ถู่ผ่อง	คอกหมู
ผั่งละ	ชั้นล่าง
หนึยเทิ่ง	ชั้นสอง
เลิ่ง เทิ่ง	ชั้นสาม
เล็ถะ	ชั้นสูงสุด
ยี้ยละคั้ง	ชายคา
ทิ่งเพิ่ง	บ่อน้ำ
คั้งเบิ่ง	บันไดปูน
คั้งเซ่ง	บันไดไม้
คั้งลั้ง	บันไดหิน
ปี้ยตาสั่ง	ประตู
ผา	ผนัง
ฟั่งตะ	ฝา
ฟั่งตะว่า	ฝาพากไม้ไผ่
ฟั่งเซย์ป่า	ฝาไม้กระดาน
เงี้ยตะ	พื้นไม้
ต๋องเงี้ยตอง	พื้นบ้านไม้
ปี้นผั้น	ยุง
ชีแน	ระเบียงบ้าน
ถะนะ	รั้ว
เคี้ยเทิ่ง	เสา
เหี้ยคุ	หลังคา
ลั้งมีย	ห้องนอน
เมลากล้า	ห้องส้วม
เซอลั้งฟูไล้ย	ห้องหนังสือ
เซอลั้งอั้งหมี่	ห้องอาหาร
ซั้งชานาถุ	อกไก่

๒.๕ หมวดคำเรียกชื่อข้าว

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
บั้งพู่ฉ้อย	ข้าวกล้า
บั้งลัวลี่ย	ข้าวเก่า
กี้เอ็ง	ข้าวคั่ว
บั้ง	ข้าวเจ้า

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
หมี่พฺล	ข้าวแฉะ
หมี่จั้ง	ข้าวแช่
บั้งเซ่ย	ข้าวดิบ
หมี่คู้บ่าง	ข้าวตัง
บั้งซู้	ข้าวเบา
บั้งเบ่ย	ข้าวเปลือก
บั้งโฝ	ข้าวฟ่อน
อั้งซ่าโวก่า	ข้าวเริ่มเหลือง
บั้งซู้	ข้าวลีบ
หมี่เม่ย	ข้าวสวย
วียซา	ข้าวสาร
หมี่	ข้าวสุก
หมี่เถ่ย	ข้าวหลาม
อ้อย	ข้าวเหนียว
อ้อยอ้วะ	ข้าวเหนียวขาว
อ้อยเซ็ง	ข้าวเหนียวดำ
วียซาสั่ง	ข้าวใหม่
บั้งจู้	ข้าวออกรวง

๒.๖ หมวดคำกริยา

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
บ่า	กราบ
ถ้อย	กลับ
ซาแม่	กลัว
อั้ง	กิน
มิเห่ล	เกลียด
ซาถั่ง	โกรธ
อั้งโล่	โกหก
ฆะ	ขยัน
อั้งเก่ย	ขอร้อง
กิเอ็ง	ชี้แจง
ละเอ็ง	ชี้เ่ร
กวี	เขียน
อั้งมั้ง	ค้นหา
ซายุง	คิดถึง

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
แม่มียวะสะ	ง่วงนอน
พ่อง	จับ
อั้งออก	ชมเชย
อั้งจะ	ชวน
หม่าบู่, หม่าเฉียง	ช่วยเหลือ
บ้ำชะ	ชอบ
เหน่	เชื่อ
โฮ้ว่ง	ซ่อน, หลบ
ยู่	ดู
จี้ย	เดิน
หล่อง	เดินตาม
ทังมีย่า	เดินนำ
เฉียง	ไต่ยีน
เต, ตู่	ตบ, ตี
โด้	ตรง
ลองคู้	ตัวร้อน
ชี้ย	ตาย
อั้งซุงบั้ง	ตำข้าว
ทองเซง	ตำพริก
ซองเซอ	เตียน
อั้งอั้ง	ถ่ายท้อง
ชู่	ถือ
ถอก	ถู
บ้ำ	ถู
โรถ้อยไค่เต็งไค่คั้ง	หักท่าย
หม่าเซอหม่า	ทำงาน
มีย	นอน
ชืหนั่ง	นั่ง
ชืหนั่งคะตุ้ (หลังชืหนั่ง)	นั่งเก้าอี้
ชืหนั่งมั้ง	นั่งพับเพียบ
ยี้ย	นาน
โฮ้อถ้องคั้ง	นั่ง
โหล่ง	บอก
พลั้ง	บ้ำ
วงพั้งคั้ง	ปวดท้อง
ชู่คู้ยอั้งจอก	ปวดศีรษะ

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
กวิหลั่ง	ปิดกวาด
ชีย	ปัสสาวะ
อั้งคู้	ปิ้ง ย่าง
รี	ไป
รีจี้ย	ไปเที่ยว
รีจี้ยอั้งซิ่ง	ไปเยี่ยม
โคโฮ้ว	ผสม
ม่า	ผิด
อั้งควโท	ฝาก
หม่าลู้	ฝึกฝน
ต้า	พบ
อั้งจะ	พา
ครัย	พูด
เซื่อหนะ	ฟัง
ยู้จู้	มอง
เหม่	มา
เหม่ซา	มาสาย
บ้ำเอ๊ะ	ไม่ชอบ
เหนเอ๊ะ	ไม่เชื่อ
ต้าเอ๊ะ	ไม่พบ
เซอลาเม็ก	ไม่สบาย
ก้ำกี้	ยาก, ลำบาก
นีย	ยิ้ม
ซีเล็ง	ยื่น
ไส้ยซ็อก	ยุ่ง
ฉ่องนา	รอ
หม่าถ่าคู้	ร้องเพลง
ซิ่ง	ร้องไห้
เอ้	รัก
หม่ากะล่อง	รีบร้อน
เพล่	เร็ว
กู	เรียก
ชานั่ง	ลื้ม
ลูเก่ว	เล่น
กะด่าสะ	เลีย
โหล่เซอ-ซ้องเซอ	ว่ากล่าว

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
อั้งกิหลัง	วาง
จียตะไล่	วัง
ไช่ยซ้อก	วุ่นวาย
เซอไม้ยสะ	สงสัย
โอ้เม็ก	สบาย
อั้งผลิ่งตุ	สระผม
ทู่พาหนุ	สวดมนต์
ชู่	สวม,ใส่
ซี	สวยงาม
เซอโอซ้องโอโคล่	สุขภาพ
อั้งกิไถ้สะ	หยิ่ง
ซี	หล่อ
มีย	หลับ
เน็งเม็ง	หอม
ก๊ะหนึย	หัวเราะ
ชาวีย	หิว
อั้งพ่องหมี่	หุงข้าว
นาเอ็ง	หุงตัง
ต้า	เห็น
เน็งอั้ง	เหม็น
บ่า	ไหว้
บ่าสั่งค่า	ไหว้พระ
อื้อย	อร่อย
บ้อง	อ้วน
ปิยุ	อาเจียน
พุ	อ่าน
ก้าสะ	อายุ
เบล่	อิม
อื้อซ่า	อุจจาระ

๒.๗ หมวดคำธรรมชาติ

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
กุเกียง	จักรวาล
หล่าเป็งเป็ง	ดวงจันทร์
หล่าทังคว่	ดวงจันทร์วันเพ็ญ

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ซ้า	ดวงดาว
มั้ง	ดวงอาทิตย์
ซ้าหลังที	ดาวตก
หมอกคู้	ท้องฟ้า
ฉั่งทีย	น้ำค้าง
ซิฉิ่ง	ฝน
ซิฉิ่งหลัง	ฝนตก
ซิฉิ่งพาดู้	ฝนตกใหญ่
หล่าเค่ว	พระจันทร์เต็มดวง
ลั้งพละ	ฟ้าผ่า
ลั้งโคเออย	ฟ้าร้อง
ลั้งวิคัย	ฟ้าแลบ
เซอเอ็ง	เมฆ
เคลย	เย็น
คู	ร้อน
คูอู่ย	ร้อนอบอ้าว
หมียลั้ง	รุ่ง
หมียลั้งโอทีย	รุ่งกินน้ำ
ซิฉิ่งค่า	ฤดูฝน
เซอคูค่า	ฤดูร้อน
เซอโยค่า	ฤดูแล้ง
เซอวองค่า	ฤดูหนาว
หลีย	ลม
หลียลู่ละ	ลมบน
มั้งซัย	สุริยคราส
เซอวอง	หนาว
เซอวองหน้ากี้	หนาวจัด
เซอโย	แห้งแล้ง
ลั้งพละ	ฟ้าผ่า
เซอโย	อากาศแล้ง

๒.๘ หมวดคำร่างกาย

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ซู่ย	กระดูก
ฉียต้ง	กระเพาะปัสสาวะ

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
คຸຊຸຍ	กะโหลกศีรษะ
คະຕະກຣີຍ	GRAM
นากัยคัย	แก้ม
ฉ็อง, ซ็อง	ขน
มีฉ็อง	ขนคิ้ว, ขนตา
คັงลั๊ยคู้	ข้อเข่า
คັงคຸ	ข้อเท้า
จັงกั๊ย	ข้อพับ
จັงคຸ	ข้อมือ
จັงโนวคီ	ข้อศอก
คັง	ขา
กลั๊ย	ข้อเข่า
มีปีหยอก	ข้อตา
นำอึ	ข้อมุก
นะอึ	ข้อหู
คັงลั๊ยคู้	เข่า
คັงหล່องมู	แข้ง
จັงคຸงซ้า	แขน
คຸບ່ອງ	คอ
คັงຕະກຣີຍ	คาง
มีเมັง	คิ้ว
ค่าฉ็อง	เครา
ຊຸຍ	โครงกระดูก
นำถุ	จมูก
กั๊ยทั๊ย	ต้นขา
คຸບ່ອງ	ต้นคอ
คັຍบ່อง	ตะโพก
เซັง	ตับ
มีซุ่า	ตา
คັงกะแม๊ะ	ตาตุ่ม
เลັ	ไต
ทັงดี	ถุงน้ำดี
วงพັง	ท้อง
นุ	นม
คັงคຸงซา	น่อง
นุทั๊ย	น้ำลาย

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
จุงซ่า	นีนาง
จุงมิ่ง	นีน
จุงก่ง	นีนกลาง
จุงเต๋	นีนก้อย
จุงโหน่ง	นีนซี่
จุงมิ่ง	นีนโป่ง
จุงโหน่ง	นีนมือ
ซี้ยทัยคู้	บ่า
มิซ่า	ไบหน้า
จุงเนิงคี่	ปลายนีน
โยะโอะ	ปอด
หนุเพ็ง	ปาก
คู้ย่น้อง	ผม
จุงย่าสะ	ฝ่ามือ
ผัย	ผิวหนัง
คั้งย่าสะ	ฝ่าเท้า
ทะเล	เพดานปาก
แม่	ฟัน
แม่ชว้าเลอถ้าย	ฟันกราม
แม่เล้ถะ	ฟันบน
แม่เล้สะ	ฟันล่าง
เงี้ยลั้ง	มดลูก
ม่อง	ม้าม
จุง	มือ
จุงแถว	มือขวา
จุงจี้	มือซ้าย
จุงละ	รักแร้
หนุผัย	ริมฝีปาก
รูเผิง	รูขุมขน
นำถุเพ็ง	รูจมูก
นะเพ็ง	รูหู
ฮ้อย	ลำไส้
ฮ้อยปี้	ลำไส้เล็ก
ฮ้อยพ้าคู้	ลำไส้ใหญ่
หนุพลี	ลิ้น
มิซ่าคลีย	ลูกตา

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
เบ่เก่	ลูกสะบ้า
ดี่ยซ่า	ลูกอ้นทะ
จู้มิ่ง	เล็บ
ชู้ย	โลหิต
ชู้ย เอ	โลหิตกรู๊ป เอ
ชู้ย ปี	โลหิตกรู๊ป ปี
ชู้ย โอ	โลหิตกรู๊ป โอ
คู้ชู้ย	ศีรษะ
จู้นงคัย	ศอก
คั้งเท็งคัย	สันเท้า
คู้ชู้ยเม็ก	สมอง
ติ	สะดือ
หนุ่บ่บ่	สันจมูก
ชู้ยท้อ	เส้นเลือด
หนุ่ฉ้อง	หมวด
มิเท็ง	หน้าผาก
สะนั้งซา	หน้าอก
ลู้ง	หลอดเสียง
ลั้งคัย	หลัง
คั้งย้าคู้	หลังเท้า
จู้งโคลั้ง	หลังมือ
สะ	หัวใจ
นึ่งคู้	หัวนม
นะคั้ง	หู
ชู้เว็งทัย	เหงือก
ชู้ง	ไหล่
สะนั้งซา	อก
ถี้	อวัยวะเพศชาย
เลี้ย	อวัยวะเพศหญิง
ถ้อง	เอ็น
ยั้งเต้ย	เอว

๒.๙ หมวดคำเครื่องแต่งกายชาย

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ยั้งเต้ยคัย	เข็มขัด

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
คั้งฝัยสะร็อก	ถุงเท้า
คั้งฝัย	รองเท้าแตะ
คั้งฝัยสะร็อก	รองเท้าหุ้มส้น
ยัวคูมิ	แว่นตา
จั้งพลีย	สร้อยข้อมือ
คัพลีย	สร้อยคอ
จั้งซ่อย	แหวน
คุมุ	หมวก
ลีย	หวี

๒.๑๐ หมวดคำเครื่องแต่งกายหญิง

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
หยวะ	กระจกส่องหน้า
ยั้งเตยคัย	เข็มขัด
จี	เงิน
หนาไต่,นาไต่ย	ตุ้มหู
นัย	ผ้าถุง
โลง	พลอย
มาไนย	เพชร
คั้งฝัย	รองเท้า
คั้งฝัยสะร็อก	รองเท้ากีฬา
คั้งฝัยคั้งไห้	รองเท้าส้นสูง
ยัวคูมิ	แว่นตา
จั้งพลีย	สร้อยข้อมือ
เพ่	สร้อยคอ
ชิสั้ง	เสื่อ
ชิลั้ง ชิงฉิ่ง	เสื่อกันฝน
ชิลั้งเซอวอง	เสื่อกันหนาว
คุมุ	หมวก
ลีย	หวี
จั้งซ่อย	แหวน

๒.๑๑ หมวดคำตรงข้าม

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ซาแม่- ลาซาแม่	กลัว- กล้า
มั้งซ่า- มั้งนา	กลางวัน - กลางคืน
เล็- เอ้ย	กว้าง-แคบ
ทงจู้ง - ไบ้จู้ง	กำมือ - แบนมือ
มิหล่ - เอ้	เกลียด - รัก
เม็ง - ซีย	เกิด - ตาย
ซา - บ้าง	แก่ - อ่อน
บอก - ยัย	ใกล้ - ไกล
ฆะ - เกียเอ็ง	ขยัน - ขี้เกียจ
เสีชะ - เสีซ้อง	ข้างใน - ข้างนอก
เสีทะ - เสีละ	ข้างบน - ข้างล่าง
มีย่า - ลั้งคัย	ข้างหน้า - ข้างหลัง
ทัง - หลั่ง	ขึ้น - ลง
กุวิ - ถอก	เขียน - ลบ
ฮัยซ้อง - ฮัยโอ้เอ๊ะ	แข็งแรง - อ่อนแอ
ปิยุลั้ง - อั้งยั้ง	กาย - กลืน
เหม - ละเหม	จริง - เท็จ
พ็อง - พาล้า	จับ - ปล่อย
คั่ว - มั้ง	ชาย - หญิง
จี้ - เถ้ว	ซ้าย - ขวา
ฮูวิ - อั้งซ่า	ซื้อ - ขาย
โไซ - ฉิ่ง	ตั้ง - เบา
เป็ง - หล่าเป็ง	ดี - เลว
ซาเม็ก - ซาล็อก	ดีใจ - เสียใจ
เถิก - ซั้ง	ตั้ง - ดัน
นี่ - ล็อก	ได้ - เสีย
โต้ - ฮัย	ตรง - คด
มั้งทัง - มั้งหลั่ง	ตะวันออก - ตะวันตก
โฆว - โอ้เอ๊ะ	เต็ม - ว่าง
ซุ - กุวิหลั่ง	ถือ - วาง
บ้ำ - มีา	ถูก - ผิด
เสีทะ - พังละ	บน - ล่าง
เซ็ง - ถิ	ปลูก - ถอน
เม็ง - ซีย	เป็น - ตาย

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
เวอั้ง - คะบ๋ย	เปิด - ปิด
หลี่ - เฉ้	ไป - มา
ด้า - ใจี้ด้า	พบ - จาก
อ้า - ซา	มาก - น้อย
เชอคัย - เชอพัง	มืด - สว่าง
อั้งอ้อก	ยกย่อง - ตำหนิ
ก้า - โย่	ยาก - ง่าย
โທ - พี	ยาว - สั้น
หนึยมีงลัย - หม่าคุง	ยิ้มแย้ม - บึ้งตึง
ซ้อก - โอโปล	ยุ่ง - ว่าง
จืออ้า - จะสะ	รวย - จน
เชอคู - เชอว็อง	ร้อน - หนาว
นี่ - พี	รับ - ให้
หม่ากะร่อง - หม่าซาสะ	รีบร้อน - เฉื่อยซา
เพลลี้ - ลาเพลลี้	เร็ว - ช้า
พลลี้ - หละพลลี้	เรียบ - ขรุขระ
เม็ก - ชั่ว	ละเอียด - หยาด
ชานั่ง - นั่ง	ลืม - จำ
โอ้เม็ก - โอ้ซั้ง	สบาย - ลำบาก
อั้งอ้อก - โทล่เค	สรรเสริญ - นินทา
สัยเนอก - แก้วหลั่ง	สวมใส่ - ถอด
ซี - หละซี	สวยงาม - ชี้เหร่
พลลี้ - หละพลลี้	สะอาด - สกปรก
เม็ก - หละเม็ก	สุขภาพ - หยาดกาย
โທ - พี	สูง - ต่ำ
อั้งถั้ง - เคลิกหลั่ง	หงาย - คว่ำ
เหม็ง - ชุ่ย	หนัก - เบา
มีย - นั่งสะ	หลับ - ตื่น
เหม็งเหม็ง - เน็งอั้ง	หอม -เหม็น
กะนีย (นีย) - ชั่ง	หัวเราะ - ร้องไห้
สะวีย - เบล่	หิว - อิ่ม
มีงเคย - มีงฝา	เหนื่อ - ใต้
ซัย - โจ้	แห้ง - เปียก
ดู่ - ปี้	ใหญ่ - เล็ก
บ้อง - เค่ว	อ้วน - ผอม
ซั้งหลั่งสะ - อั้งกั้ให้สะ	อ่อนนุ่ม - เยื่อหยิ่ง

๒.๑๒ หมวดคำพืชมุนไพร

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
นั่งเบซัยล้า	กระเจี๊ยบแดง
เซียงหนึ่งเม็ง	กฤษณา
เซียงกะเน่	ข่อย
เอ่ยซัยถีย	ข่า
เอ่ย	ชิง
เตี้ยเซ็ง	งาดำ
จ่งหัย	ชุมเห็ดไทย
หวังยัย	ตะไคร้
คั้งบ่อง	บุก
ยั้งกะ	ฝรั่ง
เป่	ฝ้ายเทศ
ค้อยชะ	พริกไทย
เซอเค้ซำคัย	พริกแห้ง
โพย่า	พลับพลึง
พลิกู้	ไพล
พัยทีย	มะกอกน้ำ
จ่งพัยชะ	มะตูม
หยังค่าชะ	มะแว้ง
พลึง	มะหาด
มะต่ง	ละหุ่ง
โพถ้อยคา	ลำโพง
เซียงกอกชะ	สมอไทย
ทะเตี้ยว	สะเดา
กระดั่งล่า	อบเชย

๒.๑๓ หมวดคำเรียกชื่อสัตว์

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ดี	กบ
ปะแกะ	กระต่าย
ลียลอง	กระแต
ลียลอง	กระรอก
เซอโฆ	กวาง
เซอบ่างนง	กระทิง

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
กระ	กา
คู้ย	กึ่งกำ
ไวคี	กึ่งกือ
ชาตั่ง	กุง
คี่บั้ง	แก้ง
ชู้	แกะ
ซัง	ไก่
ตี่นั้งเบื้อ	เขียด
ป่าน้ำ	ควาย
คี่ซุง	คางคก
พล้า	ค่างคาว
วุง	งู
มี้า	จระเข้
ยี้ย	จ๊กจั่น
ตั่งไล้	จิ้งจก
พัยพล็อง	จิ้งเหลน
กาซัง	ข้าง
ชู้ย	ด้วง
เพ็ง	ต่อ
ก๊อก	ตะกวด
ตะบ่าง	ตะขาบ
เทื้อ	ตุ๊กแตน
ตุ้ตุ้	ตุ๊กแก
ครี่ย	เต่า
ครี่ยท่อง	เต่าทอง
เทิงติ	แตน
ทู่	นก
โมง, โป่ง	นาก
เซยมิ่งซ้อง	บึ้ง
ย้า	ปลา
ดีเบือก	ปาด
เขี้ยว	ปู
ทู่ถะ	เป็ด
ชีก่องเปย	ผีเสื้อ
หนี่	ผึ้ง
ปี้	แพะ

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
กะซี้	ม้า
เซอวู้ซ่ง	เม่น
เซอกัยมิ	แมงป่อง
คูกาเลยซ้อง	แมงมุม
แผ่ย	แมงเม่า
ลั้งที	แมลงปอ
คูล่า	แมลงวัน
มียโย	แมว
โป่ง, โป่งงา	แมวน้ำ
จีจ้อง	ยุง
คฺเย	แย้
เซอคู่น่อง	แรด
เซอออก	ลิง
เซอผะ	เลียงผา
เซอเนิ่ง	วัว
ท่วย	สุนัข
คี้	เสื่อ
ซังกะริ	ไส้เดือน
เซอมีง	หนอน
ผิ้งคั้ง	หมี
ถู	หมู
ครุ	หอย
ทู่ตะตุ	ห่าน
อั้งอั้ง	อึ่งอ่าง

๒.๑๔ หมวดคำเรียกญาติ

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
ฟุงฟ่าตุ้	ปู่ทวด
ฟุง	ตา
ฟุงผ่าตุ้	ตาทวด
นั้งบิวะ	น้องเขย
ฟิงติ	น้อยชาย
ม่าฟิง	น้องภรรยา
ฟิงติม่า	น้องสะใภ้
หวัะฟิง	น้องสามี

ภาษากะเหรี่ยง	ภาษาไทยกลาง
นึ่งบี่	น้องสาว
ควะบี่	น้ำ
คะบั้งวะ	น้ำเขย
หมั่งบี่มา	น้ำสะเไก
ฆานั่ง	ป่า
หมั่งโจมา	ป่าสะเไก
ฟุงผ่าตุ้	ปู่
พา	พ่อ
หมี่ยชาคั่ว	พ่อภรรยา
หมี่ยชาคั่ว	พ่อสามี
นึ่งอั้งวะ	พี่เขย
เว้โจ	พี่ชาย
มาเว	พี่ภรรยา
เว้โจมา	พี่สะเไก
นึ่งอั้งวะ, หวะเว	พี่สามี
นึ่งอั้ง	พี่สาว
มู	แม่
หมี่ยชามั้ง	แม่ยาย, แม่สามี
พีย	ย่า
พียพ่าตุ้	ย่าทวด
พีย	ยาย
พั้งผ่าตุ้	ยายทวด
หมั่งโจ	ลุง
คะมั้งวะ	ลุงเขย
มะ	ลูกเขย
พุกั่ว	ลูกชาย
เต้	ลูกสะเไก
พุมั้ง	ลูกสาว
เหม็งคั่ว	หลานชาย
เหม็งมั้ง	หลานสาว
ฆามั้ง	อา
ฆาบี่	อา หรือ น้ำคนเล็ก
คะบั้งวะ	อาเขย
หมั่งบี่มา	อาสะเไก

๓. นิทานพื้นบ้าน

๓.๑ เรื่อง การเกิดหมู่บ้านห้วยแห้ง

มีพี่น้องสองคนทำนาด้วยกันคนละฟากตรงห้วยบ้านลุงสงวงศ์ แต่คนโบราณเขาถือว่าห้ามทำนาตรงข้ามกัน แล้วมีมาวันหนึ่งเสือโคร่งก็เหยียบลงบนสะพานที่พี่น้องสองคนทำ พอรุ่งเช้าแม่คงคาเห็นรอยเท้าเสือโคร่งก็โกรธ คิดว่าพี่น้องสองคนทำทางให้เสือโคร่งเดิน น้ำจึงเปลี่ยนทิศทางการไหลและน้ำสายนั้นก็แห้งหมด จึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้านห้วยแห้ง (ผู้เล่า : นางด้อย ทิงสิงค์ อายุ ๖๗ ปี บ้านเลขที่ ๙๙ หมู่ ๕ ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี)

๓.๒ เรื่อง นางหมิ่งไฉ่ (นางข้าวเหนียว)

มีตายายสองคน เมียชื่อ นางหมิ่งไฉ่ ผู้ซื้อสุหล้า อยู่ไปอยู่ไปก็อยากจะไปค้าขาย ก็ไปค้าขายตอนที่ไปค้าขายก็สั่งเมียว่า “เอ้อ อยู่บ้านอย่าไปลงเรือนนะ พ่อนอนฝันไม่ดี” เขาว่าห้ามเด็ดขาดไม่ให้ลงเรือน ทีนี้แกก็เลยไปค้าขาย เมียก็อยู่บ้านอยู่ไปอยู่มาก็มีงูเหลือมตัวหนึ่ง เลื้อยเข้ามาทางใต้ถุน แกล่ียงหมูไว้ตัวหนึ่ง ก็เลยกัดหมูเข้าให้ กัดพินหมูใหญ่เลย ทีนี้ถ้าแกไม่ช่วยหมูก็ตาย ถ้าจะลงไปช่วยหรือผู้ก็ห้ามลงดิน ถ้าไม่ช่วยหมูก็ตายให้ได้แกก็เลยลงดิน ลงดินไปแล้วเอาซากครกที่ตำข้าวไปตีงูเหลือมตีทีหนึ่งก็หลุดไปขาดหนึ่งตีสองทีก็สองขาด สามทีก็สามขาด จนหลุดหมด งูเหลือมก็ปล่อยหมู ปล่อยหมูกั้รัดพันตัวเอง ทีนี้หมูก็ช่วยเจ้าของนั้นแหละ ช่วยถีบช่วยกัด กัดงูนั่นก็ไม่ยอมปล่อย ช่วยไม่ได้งูก็เลยพันพาเข้าไปในรู เลยพานางเข้าไปด้วย เอาไปทำเป็นเมีย ทีนี้แกอยู่ในนั้น ในนั้นก็สว่างไสวดี เป็นบ้านเป็นช่องเหมือนกัน ไม่ได้ทำอะไร เมียทอผ้าอย่างเดียว อยู่มาอยู่ไปเปื้อนหน้า ตอนเช้าขึ้นมาที่ปากหลุมก็มองไปมองมา จะออกมาเลยก็งูเหลือมไม่ให้ออกมา ทีนี้เห็นนกเหยี่ยวบินมาตัวหนึ่ง ก็เรียกนกเหยี่ยวว่า “เอ้อ ลงมาที่นี้ดูนก” เหยี่ยวก็ลงมาก็ถามว่า “เป็นไรรี” “งูมันพันเข้าไปในรู ออกไม่ได้ผู้ก็ไม่อยู่บ้าน” ถามนกอีกว่า “เหยี่ยวตัวนี้มันร้องยังง” เหยี่ยวก็ร้อง “กรอก กรอก กรึ๊ๆๆ” “ร้องอย่างงี้ก็ยังไม่ตามผู้ไม่ได้” เขาว่ามาอีกวันหนึ่งก็ขึ้นมามองที่ปากหลุมอีก มองไปมองมาก็เห็นอีกาบินมาตัวหนึ่ง ก็ถามอีกาว่า “อีกาเอ๋ยลงมานี้ก่อน” อีกาถามว่า “เป็นไรรี” “งูเหลือมมันพันมาในรูนี้ออกไม่ได้ งูเหลือมไม่ให้ออกมา” แล้วก็ถามอีกาว่า “อีการ้องยังง” อีกาก็ร้องว่า “กา กา กา” “เอ้อ ตามผู้ไม่ได้” เขาว่า ทีนี้อยู่ไปอยู่มาก็มองปากหลุมอีก มองไปมองมาเห็นนกเขาบินมาตัวหนึ่ง เรียกนกเขาลงมา นกเขาถามว่า “เป็นไรรี” “เป็นทุกข์ ไม่ใช่เราอะไรหรอก เพราะงูเหลือมมันพันเข้ามาในรู ผู้ก็ไม่อยู่บ้าน จะออกก็ไม่ได้” ผู้หญิงก็ถามว่า “นกเขานี้ร้องยังง” “เขาก็ร้องตอบว่า” “กึ๊ก กรู๊ กึ๊ก” ทีนี้เขาว่า “เอ้อ ถ้าร้องอย่างนี้ก็ตามผู้ฉันได้” เขาว่า “ตามไปได้ไหม” “ตามไปได้” นกว่า ทีนี้เขาก็ให้นกตามผู้ไปเลย ทีนี้ไปถึงเมือง เมืองหนึ่ง นกก็เลยเกาะดูต้นไม้ที่แลดูไปแลดูมาแกก็ร้องเรียกไอ้สุหล้า “สุหล้าเอ๋ย มาเถอะ มาเถอะ อยู่ข้างหลัง งูก็พันนางหมิ่งไฉ่ไปเข้ารูเสียแล้ว” ทีนี้ก็ไป ไปอีกไปถึงเมือง อีกเมืองหนึ่งอีก ก็ร้องแบบนั้นอีก “มาเถอะ มาเถอะสุหล้าเอ๋ย นางหมิ่งไฉ่งูพันเข้าไปในรูเสียแล้ว ขอให้สุหล้ากลับมาพูดความเถอะ” ก็ไปอีกเมืองหนึ่งอีก ไปไปก็เจอเกาะต้นไม้ก็แลดูไป แลดูมา เจอพวกกะหร่างพวกหนึ่ง ถามพวกกะหร่างว่า “เจอสุหล้าไหม” กะหร่างก็ว่า “ไม่เจอ” ไม่เจอก็ร้องเรียกอีก “มาเถอะ มาเถอะ สุหล้าเอ๋ยนางหมิ่งไฉ่อยู่ข้างหลัง งูเหลือมพันเข้าไปในรูแล้ว ไม่รู้จะช่วยยังง ให้สุหล้ากลับมาพูดความเถอะ” ทีนี้ก็ไปอีก ก็เรียกแบบนั้นอีกแหละ ไปอีกเมืองหนึ่งก็เรียกอีก เรียกทีหนึ่งก็ยังไม่ได้ยินเรียกทีที่สองก็ยังไม่ได้ยินอีก ไอ้สุหล้ากำลังเมาเหล้าอยู่ เมาเหล้าอยู่ก็ เอ้ นกนี่มันร้องแปลกๆ เลยบอกให้เพื่อนเจิบ เพื่อฟังเสียงนก นกก็ร้องแบบนั้นอีก ก็ได้ยินก็บอกเพื่อนว่า “เอ้อ เขามาตามทันแล้ว”

เขาก็สั่งเพื่อนว่า “ ไปแล้วเพื่อนเอ๋ย ที่บ้านมันยุ่ง ” แล้วเขาก็เดินทางมาเรื่อยๆ มาถึงบ้านก็มองเห็นเมียอยู่ในรูกู ที่นี้ก็บอกพวกชาวบ้านให้ไปช่วยกันขุดรูกู ชาวบ้านก็มาช่วยกันขุด ขุดไปขุดมา พอจะถึงตัวแล้วก็หยุดพัก พอหยุดพักงูเหลือมก็หายใจพุ่งขึ้นมาดิ้นก็เต็มขึ้นมาอย่างเก่า ขุดเข้าไปอีก ขุดเข้าไป ขุดขุด พอจะถึงโง้งงูเหลือมก็หายใจขึ้นมาอีก “ ฟู ” ดิ้นก็เต็มขึ้นมาอย่างเก่า ที่นี้ไม่รู้ปัญญาจะทำอย่างไร ก็ตัดเอานิ้วมือตัวมานิ้วหนึ่ง แล้วเอาไปวางไว้ที่ปากหลุมงูเหลือม พอเนาขึ้นมา หนอนก็ขึ้นก็ตกไปในหลุม เมียก็บอกว่า “ เอ้อ งูเหลือมเอ๋ย ผัวฉันตายแล้ว นี่หนอนกลิ้งลงมา ” “ ไหน ไหน เอามาตมดูซิ ” งูเหลือมเอามาตม ตมดูก็ “ เอ้ย ไม่ใช่เขาหรอก นิ้วมือ ” ที่นี้เอ๋ยไปอยู่มา ไม่มีปัญญาที่ฆ่าหมูมาตัวหนึ่งไปใส่ไว้ในปากหลุมงูเหลือมจนเนา หนอนยุบยับ หนอนกลิ้งลงไปหลุมเยอะเยอะ ที่นี้เลย ไปถึงเมียก็ว่า “ เอ้อ ผัวฉันตายไปแล้ว งูเหลือมเอ๋ย ปล่อยฉันเถอะ ” “ ไหนมาตมดูซิ ” เขาก็เอาหนอนไปให้งูเหลือมตม ตมดูก็ว่า โอ้ “ ไม่ใช่ผัวแกลหรอก ” เขาว่า “ หนอนหมู ” อยู่ไปอยู่ไปวันหนึ่งคิดอุบายไม่ออก ตัดนิ้วก็เจ็บ ฆ่าหมูก็เจ็บ เมียก็ไม่มาสักที อยู่มาวันหนึ่ง ก็เลยฆ่าตัวตายเลย ฆ่าตัวตายก็ไปนอนที่ปากหลุมนั่นแหละ จนเนาหนอนยุบยุบลงไปในรูไปถึงเมีย เมียก็เก็บได้อีก “ เอ้อ งูเหลือมเอ๋ยนี่หนอนผัวฉันแน่นอนเลย หนอนตัวใหญ่นัก ” “ ไหน ไหน ” งูเหลือมก็มาตมดู ไปเอาหนอนมาตมดู “ เอ้อ ใช่แล้ว ผัวแกลแน่ ” เลยปล่อยเมีย ปล่อยนางหมิงไต่ขึ้นมาดูผัว “ ไปจัดการศพผัวให้เรียบร้อยเถอะ ” เขาสั่งว่า นางหมิงไต่ก็มาเผาผัว ก็เลยเรียกเอาแมงป่องข้างตัวหนึ่ง ตะขาบตัวหนึ่ง งูเห่าดำตัวหนึ่ง ของที่มีพิษๆ นั้นแหละ เรียกเอาไว้ด้วยกันหมดแหละ ไปเผาผัว เอาน้ำไปสามปีบ เดินทางไปเดินทางมา ตัดฟันตัดไม้กองรุมไว้กองเบอเริ่ม ที่นี้ถามว่า “ พอแล้วยัง ” นางหมิงไต่บอกว่า “ ยัง ” ตัดไปตัดมาจนพอ ที่นี้ก็จุดไฟจนลุกใหญ่แล้ว เอากระดูกผัวใส่ไฟเสร็จแล้ว นางหมิงไต่ก็กระโดดเข้ากองไฟไปเลย พอกระโดดเข้ากองไฟ พวกแมงป่องข้าง งูเห่าดำ แมงป่อง ตะขาบนั้นแหละช่วยนางหมิงไต่ เอาน้ำรดไฟ รดไฟ ก็ช่วยไม่ได้ นางหมิงไต่ตายในกองไฟ แมงป่องก็ช่วยจนตัวเหลือทั้งหมด ตะขาบช่วยจนตัวเหลือ งูเห่าก็ช่วยจนไฟไหม้ดำหมด แมงป่องกับแมงป่องข้าง ช่วยจนไฟไหม้จนทางอหมด นางหมิงไต่ก็ตายก็ช่วยไม่ได้ (ผู้เล่า : นางไต่ทิ้งสิ้น อายุ ๖๗ ปี หมู่บ้านห้วยแห้ง บ้านเลขที่ ๙๙ หมู่ ๕ ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี, ผู้แปล : นายบุญธรรม คิ่งสิงอายุ ๗๐ ปี หมู่บ้านห้วยคลุม ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี)

๓.๓ เรื่อง เด็กกำพร้าลากโง

มีตายายสองคน มีลูกสองคนเหมือนกัน ที่นี้ตายายจะตายแล้วจึงเรียกลูกสองคนมาสั่งไว้ว่า “ ลูกเอ๋ย นี่แหละพ่อแม่จะตายแล้ว ” เขาบอก “ เอ้อ แล้วลูกจะทำอะไรกิน ” นี่แหละ พ่อพ่อแม่ตายแล้ว ให้เอาขบ่าที่โงของ เอาขบ่าของพ่อนี่แหละ โงขึ้นเขาลากไปก็ลากมา ขบ่าอันนี้ติดตรงไหนก็ขอให้ลูกทำไว้ที่ตรงนั้นนั่นแหละ พ่อพ่อแม่ตายสองพี่น้องก็เอาขบ่าลากขึ้นไปบนเขา ที่ลุ่มที่ดอนหรือที่ไหนไม่ติด ไปติดตรงผาหิน พี่ชายก็บอกน้องว่า “ เอ้อ นี่จะทำไฉน มีแต่ผาทั้งนั้นแหละ น้องจะทำก็ทำเออะแต่พี่ไม่ทำหรอก มีแต่หินผา ” น้องก็ไม่เชื่อพี่หรอก “ เอ้อ ฉันจะเชื่อพ่อนี่แหละ พี่ชาย ว่าขบ่านี้ติดตรงไหนให้ทำไว้ที่ตรงนั้นแหละ ” น้องชายก็ทำไปเรื่อยๆ พี่ชายก็เดินไปเรื่อยๆ ไม่เอา น้องชายทำไปเรื่อยๆ ปลูกอะไรก็ไม่ขึ้น ปลูกอะไรก็ไม่ขึ้น ปลูกอะไรก็ตาย ขึ้นอยู่เถาเดียวคือเถาแดงไทย แดงไทยเถานั้นมีลูกเดี่ยวด้วย จะกินก็เสียตายเอาไว้อยู่นั่นแหละ เอาไว้ไปเอาไว้มา ที่นี้มีตาแก่คนหนึ่งลงมาหา เขาว่า “ แดงลูกนี้ให้พ่อคุณกินคู่หนู ” เอ้อ เอาเออะพ่อคุณ เอาไปเออะ ไม่ว่าหรอก ” ตาแก่คนนั้นจึงเอาแดงไปกิน เอาแดงไปกินตาแก่ก็สาปว่าเด็กคนนี้จะทำอะไรก็ขอให้ร้ายทำอะไรขอให้ได้ตั้งใจ อายุมันขวัญยืน เขาสาปไว้ที่นี้เอาเมล็ดแดงไทยออกมาเป็นตักแตนตัวหนึ่ง ตักแตนตัวนี้ชายหนุ่มก็มาคิดว่าแปลกๆ จึงเอาไป

เลี้ยงไว้ ใส่กรงไว้อย่างดีเลย ที่นี้ตาแก่คนนั้นแหละลงมาอีก บอกว่า “หนูเจออะไรมั่งวะ” “เอ้อ ไม่เจออะไรหรอกพ่อคุณ เจอตุ๊กแตนตัวเดียว” “ได้เลี้ยงไว้ไหม” “เลี้ยงไว้แล้วนั่นแหละใส่กรงไว้แล้ว” “เออ นี่หนูจะบอกให้ชนะตุ๊กแตนตัวนี้ ถ้าอยากจะได้ทองคำก็ให้เอาข้าวเปลือกให้กิน ถ้าอยากจะได้เงินก็ให้เอาข้าวสารให้กิน ซื้อมาเป็นเงินเป็นทองเลย” เลี้ยงไปเลี้ยงมา ฝ่ายพี่ชายไปได้เมียอยู่กันอย่างอดอยาก จะตายโหงตายท่าแล้วข้าวปลาก็ไม่มีกิน ที่นี้น้องชายก็ร่ำรวยขึ้นมาเงินทองใส่ถุงใส่ฉางก็ไม่หมด พี่ชายได้ยินข่าวน้องชายร่ำรวยขึ้นมา มีข้าวมีปลา กิน มีทองมีหยองใช้ ที่นี้แกอดข้าวก็จะไปหาข้าวของน้องชายกิน พอไปหาข้าวน้องชาย น้องชายก็จำได้ว่าพี่ชายแต่ทำไม่รู้ไม่ชี้ “มาทำอะไรหรือ พ่อแก่” “เอ้อ มานี้แหละ” เขาว่า “ได้ยินข่าวว่ามีข้าวมีปลาเออะแยะ ไมใช่รี” “มี มี เขาว่า “ในยุ้งในฉางเออะแยะ” เขาว่า “ไหน ไหน มาแล้วนอนสักคืนก็ยังดี นอนคุยกันสักหน่อยหนึ่ง” น้องชายเขาบอก เขาเลยนอนด้วยกัน นอนด้วยกันแล้วตอนเช้า “เอ้อ จะไป ก็กินข้าวกินปลาเสียก่อน” แล้วก็คุยกัน “นี่แหละ” “อะหรือหรือ” “ตุ๊กแตน” “ตุ๊กแตน ตัวนี้อะหรือหรือ” ถามน้อง “นี่ละตุ๊กแตนตัวนี้ทำให้ฉันร่ำรวยขึ้นมาแล้วไป” เขาว่า “อย่าทำให้ตายนะ ตุ๊กแตนตัวนี้ทำให้ร่ำรวย ทำให้สุขสบาย ซื้อมาเป็นเงินก็ได้เป็นทองได้” น้องเขาเล่าให้ฟัง เขาก็ฟังไว้ในใจ “เอ้า ตวงข้าวไป เอาไปกินคนละถัง ๆ “แล้วก็เอาข้าวไปกิน พอกินข้าวหมดเมียก็ให้ไปขอที่น้องชายมาอีก “เอะ น้องชายมีของดี ตุ๊กแตนจะขอยืมได้ไหม” ก็เลยขึ้นไปหาน้องอีกแหละ พอขึ้นไปหาน้อง บอกว่า “เอ้อ ตุ๊กแตนตัวนี้ขอยืมสักหน่อยได้ไหมน้อง” “เอาไปได้เหมือนกัน แต่ว่าทำให้ตึนะ อย่าให้เสียหายนะ เลี้ยงให้ดีๆ เหมือนที่ฉันเลี้ยงนะ อยากรู้เงินก็เอาข้าวสารให้กิน อยากรู้ทองคำก็ให้เอาข้าวเปลือกให้กิน จะซื้อมาเป็นเงินเป็นทอง” ที่นี้แกก็เอาไปเลี้ยง เลี้ยงไปให้กินข้าวเปลือกก็ไม่ซื้อมาเป็นทอง ข้าวสารซื้อมาก็ไม่เป็นเงิน ทำไปทำมา” เอ้ น้องนี้มันโกหก ตอแหล” ฆ่าตุ๊กแตนนั่นตายเสียอีก ฆ่าตายเสียอีกที่นี้ “เอ้อ ทำยังไงละ” ไปหาน้องอีก น้องถามว่า เป็นเงินเลย ให้กินอะไรก็ไม่เห็นซื้อมาเป็นทองเลย ฆ่าทิ้งเสียแล้ว” “ฆ่าทิ้งตรงไหนเล่า บอกทีดู” พี่ชายก็พาน้องไป “นั่นแหละฆ่าทิ้งตรงนั้นแหละ” ไปเห็นก็มีต้นไม้อยู่หนึ่ง น้องชายจึงตัดต้นไม้เอามาทำหน้าไม้ได้อันหนึ่ง ที่นี้เอาหน้าไม้ไปเก็บรักษาไว้ มีลูกศรอีกดอกหนึ่ง ที่นี้น้องก็เอาไปรักษา รักษาไปรักษามา อยากรู้ปลาก็เอาลูกศรยิงลงไปในน้ำ ปลามาเป็นฝูงเบ้อเรอเลย อยากรู้กินแกง กินกวาว กินสัตว์ ยิงเข้าไปในป่าสัตว์มาเป็นฝูงเลย ชายเนื้อสัตว์ ชายปลา ก็ร่ำรวยขึ้นมาอีก ได้ยินถึงพี่ชายอีกแหละ พี่ชายก็มาหาและขอหน้าไม้น้องชายไปเที่ยวป่า ไป ไป ไปเจอแกงตัวหนึ่ง ยิงไปไม่ถูกแกงหรือ ไร้ลูกศรกลับมาถูกเมียตาบอดเลย ที่นี้เมียก็ถามว่า “ยิงอะไรเมื่อคืนนี้” “ยิงแกง” “ยิงแกงอะไรลูกศรกลับมาถูกตาบอดนี่เห็นไหม” “ไอ้นี้ก็โมโหยิงสัตว์ทำไมกลับมาถูกเมียตาบอด อับปรีย์ จัญไรหน้าไม้อันนี้ ก็พาดหักทิ้งไปเลย น้องก็อยู่ไปอยู่มา พี่เอาหน้าไม้ไปนานแล้ว เห็นยังไม่คืน ก็เลยตามไปดู ตามไปก็ “ ไหนพี่หน้าไม้หายไปไหนแล้ว” “มันอับปรีย์จัญไร เอาไปยิงสัตว์กลับมาถูกเมียตาบอดเลย เลยกหักทิ้งไปตรงนั้นแหละ” “ไหนตรงไหน” “นี่ตรงนี้แหละ” เขาเลยไปเก็บซากห่อผ้าข้าวม้ามา ซากนั้นทำอะไรก็ได้มีแต่เศษนิดๆ หน่อยๆ เลยเอาไปทำไม้จิ้มฟัน ทำได้หลายอันทีเดียวแหละ กินข้าวทีหนึ่งเอาไม้จิ้มฟัน ทองก็ตกลงมาก่อนหนึ่ง จิ้มทีหนึ่งทองก็ตกมาก่อนหนึ่ง ที่นี้อยู่ไปอยู่มาทองก็เยอะ เงินก็เยอะ ข้าวถึงพี่ชายเขาอีกแหละ ที่นี้แกก็ไปขอน้องชาย เขาก็ “ไหนไม้จิ้มฟันตีนกวนารี จิ้มแล้วมีทองมีหยองออกมาด้วยรี” เขาถามน้องชาย “ขอเอาไปที่ดู” น้องชายก็บอกว่าเอาไปไม่ได้ เอาไปที่ไรเสียหายทุกที ไม่ให้เอาไปแล้ว” ที่นี้พี่ก็ไม่ยอมแย่งเอาไปเลย แย่งเอาไปจนได้เลยเอาไปบ้าน เอาไปบ้านก็เอาไปแคะฟัน แคะเท่าไรก็ออกมาเป็นน้ำลายนั่นแหละ แคะสองทีก็ออกมาเป็นน้ำลายนั่นแหละ แคะเท่าไรก็ออกมาเป็นน้ำลายนั่นแหละ ก็เลยถามน้องว่า ทำไม้จิ้มฟันศักดิ์สิทธิ์แคะออกมาเป็นน้ำลาย ไม่เป็นเงิน เป็นทอง น้องชายเลยถามว่าเอาไปไหนแล้วละ พี่ชายก็บอกว่าเผาไฟไปแล้ว ไม่เหลือซากแล้ว เรื่องก็เลยจบ (ผู้เล่า : นางใด ทั้งสิ้น อายุ ๖๗ ปี หมู่บ้านห้วยแห้ง บ้านเลขที่ ๙๙ หมู่ที่ ๕ ตำบลตะนาวศรี

อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี, ผู้แปล : นายบุญธรรม คุ่งสิง อายุ ๗๐ ปี หมู่บ้านห้วยคลุม บ้านเลขที่ ๖ หมู่ที่ ๖ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี)

๓.๔ เรื่อง จะลียเซ็ง

มีหญิงงาม ๗ คน อยู่บ้านที่รู้จักชื่อ พี่สาวก็พูดขึ้นว่า “ถ้าเราได้เลี้ยงเด็กสักคนก็คงดีเราขึ้นไป ไร่กลับมามีบ้านเราอยู่คนเดียวก็รู้สึกเหงา” “ความคิดพี่ดีมาก” เพลอญนางยักษ์ได้ยินเข้าก็แปลงกลายเป็นเด็กร้องอู๊ว๊ว “นั่นๆ น้องมีเด็กร้องไปอู๊วมมาซิ” แล้วเมื่อได้เด็กมาแล้วก็แบ่งกันเลี้ยงคนละวัน พอเลี้ยงได้ ๗ วันก็ครบรอบพี่สาวคนโตเลี้ยง นางยักษ์กินไม่อิ่มรู้สึกหิว พี่สาวคนโตลงไปตักน้ำ นางยักษ์อยู่ในเปล ตัวนางยักษ์ก็อยู่ในเปลส่วนหัวก็ออกหากินในครัวในที่นอน พี่สาวคนโตกลับมาเห็นแล้วนึกในใจว่า “มันไม่ใช่เรื่องดีแล้วนี่” นางรู้สึกกลัวไม่รู้ว่าทำอะไรดีเลยกระแอมขึ้นแล้วพูดขึ้นว่า “น้องสาวคนเล็ก น้องร้องเปล่าก็ไม่รู้” แล้วนางยักษ์ก็หัดตัวกลับมาอยู่ในเปลเหมือนเดิม แล้วร้อง อู๊ว๊ว ๆ แล้วพี่สาวคนโตก็เข้าไปโอ้ แล้วพี่สาวก็พูดขึ้นว่า “คงหิวมากแล้วซินะ” แล้วนางก็จัดหาอาหารมาป้อนให้นางยักษ์ พอ น้องสาวทั้งหกกลับมา ก็เรียกไปคุยที่ใต้ถุน และเล่าให้น้องฟังว่า “ไม่ใช่เรื่องดีที่เราเอาเด็กมาเลี้ยง เพราะเด็กคนนั้นคือยักษ์” “แล้วเราจะทำยังไงดีล่ะพี่” “เราต้องหนีแล้ว” “แล้วเราจะหนีไปอย่างไร” แล้ว ทั้งหมดก็ได้ช่วยกันขนข้าวของออกจากบ้านหมดทุกอย่าง เหลือแต่ซากที่ลืมนไว้ แล้วทั้งหมดก็หนีไป โดย ถือตายไปด้วยจนตายหมด เมื่อหมดตายเจอแม่ไก่ป่าตัวหนึ่งกำลังกกไข่ หญิงทั้ง ๗ ก็พูดขึ้นว่า “ช่วยฉัน หน่อยมีอะไรก็ไม่รู้ ตัวใหญ่มากตามพวกฉันมา” “อะไรหรือนางคนสาว” “ไม่รู้เหมือนกันตัวที่ตามฉันมา ตาเท่าลูกสะบ้า ลิ่นเท่ากับผักลิ้นฟ้า” “งั้นก็หมุดอยู่ใต้ปีกฉันนี่” แล้วนางงามทั้ง ๗ ก็หมุดอยู่ใต้ปีก ทางด้านนางยักษ์ก็ตื่นขึ้นมาก็พูดว่า “โอ้โธฉันนอนขนาดบ้านหลังนี้ขึ้นราเขียวเรอะถ้าฉันกินเสียจะอึด ก็คงจะดี” และเดินดูข้าวของในบ้านก็ไม่เห็นข้าวของเหลืออยู่ก็ร้องข้าวของก็ไปเจอซากอันหนึ่ง แล้วถือ สากขึ้นไปบนชื่อบ้านแล้วนางยักษ์ก็ได้พูดขึ้นว่า “สากฉันทำนายอะไรให้เป็นไปตามปากว่าแล้วฉันจะเดิน ตามไป” แล้วโยนสากลงไปตรงที่นางยักษ์ก็เดินตามไป เดินไป ๆ ๆ ไปเจอไก่ป่า นางก็ถามไก่ป่าว่า “ไก่ป่า เจอหญิงงามบ้างหรือเปล่า” “หญิงงาม อะไรฉันไม่เคยเห็น ไม่รู้ ไม่เห็น ฉันอุตสาห์ฝึกไข่จน เหยื่อแตก” “ก็ฉันเห็นรอยเท้าหายอยู่ตรงนี้นี่นา” “บอกว่าไม่เห็นก็ไม่เห็นฉันก็ไปร้อนไปหมดแล้ว เตี้ยฉันจิกตาบอดเลย” นางยักษ์ก็กลัวไก่ป่าจิกตา ตามคำพูดของไก่ป่านางยักษ์ก็เลยกลับ แล้วไก่ป่าพูด กับหญิงงามว่า “ไปเถอะไปให้พ้นอันตรายฉันก็กลัวเหมือนกันฉันก็ขูไปงั้นเอง” แล้วหญิงงามก็เดินจากไป เดิน ๆ ไปก็ไปเจอซากไม้กำลังจะล้ม แล้วสาวงามพูดขึ้นว่า “ปู่ชากไม้ช่วยฉันหน่อยเถอะ” “เป็นอะไร แหละสาวงาม” “ไม่รู้เหมือนกันว่าสิ่งที่ตามมาตัวมันใหญ่มาก” “งั้นก็เข้ามาอยู่ในโพรงฉันนี่แล้วเอาไม้ เข้าไปสักท่อนปิดปากโพรงเมื่อเจ้าเอาไม้ตีซ้ำซ้ำจะได้เปิดโพรง” ทางด้านนางยักษ์ก็ไปที่บ้านจับสากขึ้นไป อยู่บนชื่อบ้านและพูดกับสากว่า “สากหนอ ๆ โททกกันได้ที่นี้ต้องทำปากฉันว่า” แล้วนางยักษ์ก็โยนสาก ลงไปอยู่แบบเก่าเพื่อครั้งก่อน เดินไปเจอไก่ป่า แต่ไม่สนใจก็เดินต่อไป ไปเจอซากไม้ก็ถามขึ้นว่า “ปู่ชาก ไม้เจ้าเห็นสาวงามทั้ง ๗ ไหม” ปู่ชากไม้ไม่ตอบ “จะไปเจอที่ไหนกัน” “ก็บอกว่าไม่เห็นก็ไม่เห็นซิถ้าฉัน ล้มทับนางยักษ์ เตี้ยกระดูกก็หักหลอก” มีเสียงคล้ายกับซากไม้จะหักนางยักษ์ก็กลัว ก็เดินกลับไปเมื่อ นางยักษ์เดินกลับไปแล้ว ปู่ชากไม้ก็บอกสาวงามว่า “ไปเถอะฉันก็กลัวเหมือนกัน” สาวงามก็เดินออกไป เจอข้าง สาวงามพูดว่า “ช่วยฉันหน่อยเถอะข้างขาว” “จะให้ข้าช่วยอย่างไรแหละ” “มีตัวอะไรตามฉันมา ตัวใหญ่มาก ข้างก็พูดขึ้นว่า” “เข้ามาอยู่ในคอฉันนี่” แล้วทั้ง ๗ ก็เข้าไปอยู่ในคอข้าง แล้วนางยักษ์ก็กลับไป ทำเหมือนเดิมก็เดินออกไปเจอไก่ป่าก็เดินผ่านไปเจอซากไม้ที่เดินผ่านไปแล้ว เดินไปเจอข้าง แล้วถาม ข้างว่า “เจอสาวงามไหม” ข้างตอบว่า “ไม่เจอ” นี่งัยก็ชายผ้า “ใครว่า นี่ ลิ่นฉันต่างหาก ก็บอกว่าไม่เห็น

เดี๋ยวเองาที่มอกตายหรือค เดี่ยวไส้ก็ทะลักออกมาหรือค” ถ้าหากเป็นลันจริงก็ขอให้อยู่อย่างนี้ตลอดไป เมื่อนางยักซ์แข่งเสร็จก็เดินไป แล้วหญิงงามก็เดินออกจากคองข้าง แล้วข้างก็พูดว่า “ไปเถอะไปไปอยู่ในที่ ปลอดภัย ฉันท้ขูไปยั้งั่นเอง ฉันท้กลัวเหมือนกัน” แล้วทั้งเจ็ดนางก็เดินไปเจอ นางเงือก แล้วบอกนางเงือก ว่าตัวอะไรก็ไไม่รู้ตามหลังฉันท้มา ตัวใหญ่มาก ถ้ามันมาถึงช่วยบอกที่ไไม่เจอ ช่วยฉันท้เหอะ นางเงือก แล้ว พี่คนโตก็พูดว่า เอาลูกนัยน์ตาออก ถ้าไม่เอาออกก็จะมีมอเห็น ก็จะมีบอกนางยักซ์ เชื่อไไม่ได้หรือคนางเงือก นี้ แล้วเอาลูกนัยน์ตาของนางเงือกออกหมด เหลือน้องคนเล็ก เหลือตาไไว้หนึ่งข้าง เมื่อเอาลูกตาออกก็เดินต่อไป พอตีเจออทหารในวังออกมาตักน้ำก็มาเจอสาวงามทั้งเจ็ด ก็ไปทูลกษัตริย์ว่าเจอสาวงามทั้งเจ็ด สวยมาก สวยกว่าเมียของพระองค์อีก “งันไปชวนมา” ทหารก็ลงไปชวนสาวงามทั้งเจ็ดไปที่วัง เมื่อไปอยู่วังก็ไปเป็น เมียกษัตริย์ ทางด้านนางยักซ์ก็กลับไปทำเหมือนเก่า แล้วเดินตามทางนั้น เมื่อไปถึงวังกษัตริย์ก็ไปเจอนาง เงือก ก็ถามว่า “เจอสาวงามทั้งเจ็ดไหม” “เจอ ถ้าไไม่เอาลูกตาฉันท้ไปก็ไจะไม่บอกหรือค แต่ไนี้เอ่ลูกตาเรา ออกเหลือแต่คนเล็กหนึ่งข้าง ตอนนี้ขึ้นไปอยู่ที่วังแล้ว” แล้วนางยักซ์ก็ไปที่วัง แล้วทหารก็ลงมาเจอแล้วไป บอกกษัตริย์ว่า “สวยยิ่งกว่าสาวๆ ทั้งเจ็ด” แล้วกษัตริย์ก็บอกว่า “งันไปตามมาฉันท้” แล้วทหารก็จะไปตาม ให้ขึ้นมา “ฉันท้ไไม่ขึ้นไปหรือคเมื่อมีสาวงามทั้งเจ็ดอยู่ ต้องเอาไปปล่อยก่อน แล้วเอาลูกตาออกก่อนเหลือคน เล็กไไว้หนึ่งข้าง แล้วเอาลูกตาเก็บไไว้ที่ถ้ำ” แล้วนางยักซ์ก็ขึ้นไปอยู่ที่วัง เมื่อสาวงามทั้งเจ็ดอยู่ที่ถ้ำ นานๆ ไปก็ท้องและคลอดลูกออกมา ร้อง อูแวิ้ ๆ ๆ น้อย ๆ แต่ละคนก็จะกินลูกพี่สาว แล้วพี่สาวก็พูดว่า “เดี๋ยว ๆ จะแบ่งให้” คนที่มอเห็นไไม่เห็นก็กินเนื้อหลาน ส่วนคนเล็กมอเห็นจึงไไม่กินเอาเก็บไไว้ เป็นแบบนี้ทุกคน คือ ปลอดภัยแต่ทุกคนก็กินหมด จนครบ ๖ คน จนน้องคนสุดท้องคลอดลูก พี่แต่ละคนก็จะกินเนื้อหลาน แล้ว น้องก็บอกว่า “เดี๋ยว ๆ จะแบ่งให้กินแล้วน้องก็เอาเนื้อลูกแต่ละคนมาแบ่งให้กิน พี่ๆ ก็บอกว่า” “ลูกของ น้องเนื้อแข็งจัง” ส่วนลูกของน้องคนเล็กก็เก็บไไว้ในถ้ำจนโต อยากริงนก ตักกระรอก จึงไปบอกกับแม่ว่า “อยากไได้ไต่ตอ่สักตัว แม่หาให้ที” “ลูกเราอยู่ในนี้แล้วแม่จะหาไต่ตอ่มาจากไหน” “แม่ต้องให้ลูกไได้ไได้ ไไม่ งันลูกจะไไม่ยอม” ร้อง ๆ จนกลับไป พระอินทร์ลงมาเห็นก็เกิดความสงสาร ก็เอาท่อนไม้ท่อนหนึ่งให้ กลายเป็นไต่ตอ่ แล้วจึงนำไปมัดไไว้ เมื่อจะลี้ยแข็งเห็นไต่ก็พูดกับแม่ไไม่ทัน วิ่งไปจับไต่แล้วก็ไป ไต่ตอ่ไต่ยั้งวัน ยั้งไกล จนไปถึงวัน กษัตริย์ก็พูดว่า “ทำชนไต่กับฉันท้ไหมลูกกำพร้า” แล้วจะลี้ยแข็งก็ตอ่ตกลง มีข้อแม่ว่า ถ้าจะลี้ยแข็งแพ้จะเป็นคนรับใช้ แต่ถ้ากษัตริย์แพ้จะขอ ข้าวกำมือหนึ่ง จำนวน ๗ กำมือ พอพูดจบต่างคน ต่างก็วางไต่ลง แล้วไต่ก็ชนว่า “เออ อี เออ ” “เออ อี เออ ” “เอออีเออ”แล้วไต่จิกกัน แล้วกษัตริย์ก็พูดว่า “ไต่ฉันท้แพ้แล้ว ทหารไปกำข้าวมา ๗ กำมือ แล้วด้าย ๗ เส้น” จะลี้ยวิ่งไไม่ได้กิน แต่เอามาให้แม่และป้า แล้วพูดว่า “แม่ตั้งมัดข้อมือตั้งชื่อให้ที อยู่ไไม่มีชื่อมีแต่คนเรียกว่าลูกกำพร้าฉันท้ไไม่สบายใจเลย” แล้วแม่ก็ พูดว่า “จะไปเจอข้าวร้อนๆ และด้ายที่ไหนลูก” “แม่ไไม่ต้องบ่นหรือค นี้ข้าว ๗ กำมือ ด้าย ๗ เส้น แบ่งให้ ป้าคนละกำมือ ของแม่ ๑ กำมือ แล้วมาผูกแขนให้กับลูก” เมื่อลูกนำข้าวไปให้แม่ แม่ก็ไปแบ่งให้กับป้าคน ละ ๑ กำ แล้วป้าก็พูดว่า “เออ ไได้กินข้าวที่มาจากพระราชวัง” แล้วพี่ก็ไปถามว่า “ไปเอาข้าวนี้มาจากไหน” จะบอกก็ไไม่กล้าบอกกลัวพี่สาวจะกินเนื้อลูกตัวเอง พี่ก็อ้อนวอนว่า “บอกเถอะ ถ้ามีอะไรก็จะรักและดูแล อย่างดี” “ก็ลูกชายฉันท้ที่พี่ๆ กินไ แต่ที่พี่กินนั้นคือ ลูกพี่เอง” “งันสิ ไไม่น่ามันถึงไได้แข็ง” แล้วต่างก็มาผูก แขนให้กับหลานตัวเอง เมื่อผูกแขนเสร็จ แม่ก็พูดว่า “จะตั้งชื่อให้ลูกสักคนเอาชื่อที่ชนะทุกอย่าง ไไม่แพ้ใคร ก็ขอให้ตั้งชื่อดีสิหรือครู้ด้วยแล้วนางก็ตั้งชื่อลูกว่า จะลี้ยแข็ง แล้วตั้งชื่อดีสิหรือคดีใจสำแดงฤทธิ์รู้แล้วแม่ก็ พูดว่า “ลูกอย่าไปที่วังเลย” “ไไม่ไเป็นไรแม่” ทำไปทำมาจะลี้ยแข็งก็ขึ้นไปที่วังกษัตริย์อีก นางยักซ์ก็เลยมารู้ว่า เด็กคนนั้นเป็นลูกของสาวงามทั้งเจ็ด แล้วนางยักซ์ก็บอกกษัตริย์ว่า “รับเด็กคนนั้นมาเป็นลูกบุญธรรมสิ สติปัญญาไดี ลูกท่านสติปัญญาสู้เขาไไม่ได้เลย” แล้วกษัตริย์ก็รับเป็นลูกบุญธรรมและกษัตริย์ก็บอกว่า “ต่อไปนี้ขอให้อยู่ในวังกับข้า เราไรับเป็นลูกบุญธรรม ไไม่ไ่คนรับใช้ ส่วนแม่จะให้กินข้าวเหมือนเดิม

อย่างที่เคยกิน” แล้วภรรยาให้กินข้าวทุกมื้อ แล้วนางยักษ์ก็คิดที่จะกินจะสียแข็งนางยักษ์ก็คิดที่จะกินจะสียแข็ง นางยักษ์ก็ออกอุบายให้จะสียแข็งมานอนด้วย แล้วนางยักษ์ก็ชวนว่า “มานอนกับฉันสิ” “ไม่เอาหรอกถ้านอนต้องมีเพื่อนนอนสองคน” “ฉันนอนสองคนก็นอนสองคน” พอเวลานางยักษ์หลับจะสียแข็งกับเพื่อนก็สลับที่กันนอน แล้วนางยักษ์ก็ลุกขึ้นมากินเด็กคนนั้น พอเวลาเช้าก็เจอจะสียแข็ง นางยักษ์ก็ออกอุบายว่า รู้สึกคันหัวให้จะสียแข็งโกนหัว เพราะรำคาญเหลือเกิน จะสียแข็งบอกว่า “โกนคนเดียวไม่ได้ต้องโกน ๒ คน” “โกน ๒ คนก็โกน ๒ คน” พอถึงเวลานอนนางก็เอาจะสียแข็งมานอนอีก จะสียแข็งก็ทำเหมือนเดิม คือ สลับที่กันนอน พอนางยักษ์กินก็จะกินโดนเพื่อน ตื่นเช้าขึ้นมาเจอจะสียแข็ง เหมือนเดิม แล้วนางยักษ์คิดว่าทำอย่างไรจึงจะได้กินจะสียแข็ง เราต้องส่งจะสียแข็งให้ลูกสาวกิน แล้วจึงเขียนจดหมายไปว่า ถ้าถึงตอนเช้าให้กินตอนเช้าได้ เย็นกินเย็น อย่าให้ค้างคืน แล้วจึงให้จะสียแข็งนำจดหมายไปส่งลูกสาว แล้วจะสียแข็งก็กลับไปหาแม่ และบอกแม่ว่าจะต้องนำจดหมายนางยักษ์ไปส่งให้ลูกนางยักษ์ แม่ก็พูดว่า “นำส่งสารลูกจึงต้องเอาจดหมายไปให้ลูกสาวนางยักษ์” “แม่ไม่ต้องเป็นห่วงฉันหรอก ฉันมียาตายแล้ว” “จะสียแข็งก็เดินไปตั้งแต่เช้าจนเที่ยง ด้วยไม่เคยเดินทางมาก่อนก็รู้สึกเหนื่อยก็เลยนอนพักใต้ต้นไทร แล้วก็กลับไป เทวดาประจำต้นไทร เห็นก็สงสารแล้วพูดว่า “ถ้าไม่ช่วยไว้ต้องตายแน่ เราต้องช่วยไว้” เทวดาจึงเปลี่ยนเนื้อหาจดหมาย เป็นถ้าถึงตอนเช้าให้แต่งตอนเช้า ถึงเย็นแต่งเย็น อย่าค้างคืนค้างคืน รีบๆ แต่งซะ” จึงนิ มิตมาให้ตัวหนึ่ง เมื่อตื่นมาเห็นม้ามก็ขี่ม้าไปเลย เมื่อถึงบ้านลูกสาวนางยักษ์ มีแต่พวกจะกินจะสียแข็ง จะสียแข็งจึงบอกว่า “ฉันมาถึงบ้านเมืองแล้วขอพักให้เหงื่อแห้งก่อนแล้วก่อนกิน ฉันหนีไม่พ้นหรอก มาถึงบ้านเมืองท่านแล้ว” ลูกนางยักษ์เห็นด้วยจึงปล่อยให้สียแข็งพักผ่อนให้เต็มที่ก่อน แล้วจะได้กินเนื้ออร่อยแล้วจะสียแข็งก็พูดว่า “นี่มีจดหมาย ถ้าไม่มีจดหมายก็ไม่มาหรอก” แล้วนางยักษ์ก็บอกบริวารว่า “ชายคนนี้นักกินไม่ได้ แม่ส่งมาให้เป็นผู้ของฉัน” เมื่อต้องแต่งก็แต่ง เมื่อแต่งเสร็จจะสียแข็งก็เหม่อลอย นางยักษ์ก็ถามว่า “เป็นอะไร” “จะไม่ให้เหม่อได้ยังไงอยู่แต่ในบ้านไม่ได้ไปไหนเลย” “ฉันไปเที่ยวสวนแม่ดีไหม” “ไปก็ไปสิ” เดิน ๆ ไปก็เจอยาตายแล้วฟื้น แล้วจึงจับดู แล้วถามเมียว่า “นี่อะไร” “นี่คือยาตายแล้วฟื้นของแม่เราเอง” “ฉันหรือ” “ใช่” เมื่อเมียผลอกจะสียแข็งก็เต็ดมาไปหนึ่ง เดิน ๆ ไปก็ไปเจอยาภูเขา ก็ถามอีกว่าเป็นยาอะไร มีประโยชน์อะไร นางยักษ์ก็ตอบว่าหากมีใครตามเรา เราก็ใช้ยา นี้ เราจะเดินในที่ราบแต่คนที่ตามเราต้องเดินขึ้นภูเขา “ใช่หรือ” เมื่อเมียผลอกก็เต็ดมาอีกหนึ่งใบ แล้วต้นยาก็ร้องขึ้น “โอย” แล้วเมียก็ถามว่า “ทำยาแม่อย่างไรหรือ พ่อแม่” แล้วเดินต่อไปไปพบทะเล “แล้วนี่ทะเลแม่ทำอะไร” “นี่คือของวิเศษ” “ไว้ทำอะไรละ” “ก็เราเดินเปล่าๆ คนอื่นเขาเดินกับน้ำ เขาก็เดินไม่ทันเรานะสิ” “หรือ” เขามอง เมื่อเมียผลอกก็เก็บไปมาไปหนึ่ง แล้วก็ร้อง “โอย” “ไปทำของแม่อย่างนั้นละ” “ไม่รู้ซิของแม่สวยดี เราลูกก็ร้อง” “ของแม่เขาหวงมาก” แล้วก็เดินต่อไป ไปเจอลูกมะนาว “แล้วนี่อะไร” “หัวใจแม่ ถึงแม่จะอยู่ที่ไหน คนเขาฆ่าตายก็ไม่ตายหรอก ถ้าเขาผ่าลูกมะนาวนี้แม่ก็จะตาย” “เอาดีที่ยังไม่เอาไปด้วย” “จริงด้วยหรือ” เขาบอกให้สามีฟัง พอเมียผลอกก็เก็บไว้ลูกหนึ่ง ก็มีเสียงร้อง “โอย” “ไปทำของแม่อย่างไรละ” “ก็แคโยนเล่นเอง” “อย่าไปโยนเล่น แม่จะใจสั้นไม่สบาย แล้วถ้าเราผ่าก็จะตาย” “หรือ” เขานึก แล้วเขาก็เดิน ๆ ไป เจอลูกนัยน์ตา ซึ่งลูกนัยน์ตานี้เป็นนัยน์ตาของแม่จะสียแข็งกับพวกป่า “แล้วนั่นอะไร” “ไม่รู้ของแม่ แม่ บอกว่าเป็นลูกนัยน์ตาของหญิงงามทั้งเจ็ด แม่เอามาให้ฉันเก็บไว้” “จะทำอะไรก็ไม่รู้” “ไม่รู้ซิที่เขาเอามา” พอผลอกเขาก็เก็บไว้ พอเมียไม่เจอเขาเอาเก็บใส่ย่ามไว้ แล้วเขาก็ไป “มีอีกหรือเปล่า” เขาถามเมีย “ไม่มีแล้ว หมดแล้ว สวนแม่ฉันมีแค่นี้ กลับกันเถอะ” “กลับก็กลับสิ” พอกลับไปอยู่ได้ ๒ -๓ คืน เขาก็พูดว่า เราแต่งงานกันเมื่อวันก่อนไม่เห็นสนุกเลย เราแต่งอีกสักครั้งดีไหม แต่งอะไรก็ไม่รู้ พอมาถึงก็แต่งเลย ไม่รู้เรื่องอะไรเลย ยังไม่ทันได้ตั้งหลักอะไรเลย “แต่งก็แต่ง” เมียพูดแล้วเมียเขาก็ยอม พอจัดงานแต่งแล้วเขาก็เอาขี้ผึ้งปิดตาเมีย แล้วตบให้แน่น แล้วตบให้แน่น แล้วก็ไปขึ้น

ม้าที่มาด้วยกัน แล้วพูดว่ากลับกันเถอะ นี่ไม่ใช่เรื่องดีหรือ เขาบอกว่า ชะกะไล แล้วม้าก็พูดว่า “แล้วไม่รอเมียก่อนหรือ นาย” “ไม่เรียกหรือ” “ยิ่งท้องยิ่งใส่เตี้ยก็บาปหรือ นาย” “ไม่กล้าเรียกเขาไม่ใช่คนเขาเป็นยักษ์” เขาบอกม้า แล้วม้าก็สะกิดเมียจะลียเซ็ง แล้วก็วิ่งไป แล้วเมียจะลียเซ็งก็ตื่นขึ้น ตื่นขึ้นมาแล้วก็เกาะตัวแล้วแกะซี่ผึ้งออกจนหมด เห็นว่าจะลียเซ็งนั้นได้ไปไกลแล้ว ก็ขี่หมูสีขาตามพอดตามจะทันก็เกือบไม่ทัน แล้วจะลียเซ็งก็ทิ้งต้นอ้อ หมูสีขาวยังข้ามไปได้ แล้วจะลียเซ็งก็ทิ้งไป หมูสีขาวยังข้ามไปได้ อีก แล้วเขาก็ทำให้เกิดทะเล หมูสีขาวยังสามารถข้ามไปได้อีก แล้วนางก็ร้องเป็นทำนองเพลงขึ้นว่า “รอจะปีบลูกในท้องออก” เขาก็ตีหน้าอกของตัวเอง ลูกก็ออกมาพอลูกออกมาก็ฉีกลูกออกเป็นสองส่วน แล้วเขาก็โยนไปให้จะลียเซ็งครึ่งหนึ่ง แล้วเก็บไว้กินเองครึ่งหนึ่ง “ปีบออกจากท้อง ลูกของฉันทับจะลียเซ็ง แบ่งกันกินคนละนิด กินกันแบบยักษ์” จะลียเซ็งก็มองศพลูกแล้วพูด กินไปเถอะนางยักษ์ ฉันทไม่ใช่ยักษ์ฉันทไม่กิน แล้วนางยักษ์ก็กินลูกตัวเอง แล้วฆ่าตัวตาย แล้วม้าก็พูดว่า กลับไปทำบุญ ผิงศพให้เรียบริ้อยก่อนเถอะเตี้ยจะบาปติดตัว แล้วจะลียเซ็งก็กลับไปเอาเนื้อนางยักษ์ซึ่งเป็นเมียของตนเองทำแหนม ๑ กระปอด แล้วเอาโองมา ๑ ใบ ใส่กระปอดแหนมไว้ที่ก้อนโองแล้วก็กลับมา เมื่อกลับมาถึง แม่จะลียเซ็งก็พูดว่า “ลูกกลับมาแล้ว” จะลียเซ็งพูดว่า “นี่แม่ของ อย่าเพิ่งทำอะไรนะฉันทจะขึ้นเป็นกษัตริย์ก่อน” เมื่อขึ้นไปถึงเขาก็พูดกับนางยักษ์ว่า “นี่นางยักษ์ลูกสาวนางผากแหนมมาโองหนึ่ง” แล้วนางยักษ์ก็พูดในใจว่า “เอ ฉันทบอกให้กินกลับไม่กิน โง่จริงเลย” เมื่อนางยักษ์ได้แหนมก็เดินไป เดินมา ก็หยิบกินเดินไปเดินมาก็หยิบกิน ส่วนทางด้านจะลียเซ็งเมื่อกลับมาถึงถ้า “มานี่ ชิแม่ฉันทจะติดตาให้พวกแม่” เมื่อเขาติดลูกในตาให้แม่และป่าเสรีทุกคนก็สามารถมองเห็น แล้วเขาก็ทายตายแล้วฟื้น เมื่อมองเห็นทุกคนแล้ว จะลียเซ็งก็ขึ้นไปหา กษัตริย์ แล้วนางยักษ์ก็ถามว่า “ลูกสาวฉันทได้สั่งอะไรบ้างไหม จะลียเซ็ง” “ไม่ได้สั่งอะไรเลย ก็แค่ฝากแหนมเท่านั้น ฉันทกลับมาไม่นานทีเดียวเขาก็จะมาเที่ยวหาท่าน” เมื่อนางยักษ์กินแหนมจนหมดก็เห็นต่างหูลูกสาวแล้วพูดในใจว่า “จะลียเซ็งไปฆ่าลูกฉันทกินแล้ว” แล้วนางยักษ์ก็คิดว่า คราวนี้จะต้องกิน ต้องกินแน่ ๆ “แล้วนางยักษ์ก็พูดกับกษัตริย์ว่า พ่อเฒ่า หากพลูหมดก็ไม่ยอมไปหา หาก พลู หมดก็ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น เตี้ยนี้ร้ายนักนะ” “อย่าไปบ่นไปนะแม่เฒ่าฟุ้งนี้ฉันทจะไปเอาเอง” เมื่อกษัตริย์จะไปนางยักษ์ก็จัดเตรียมยามหากแล้วนางก็แอบซ่อนปืนไว้ แล้วกษัตริย์ก็ไป ๆ ไปจนถึงต้นหมากก็จะกินหมาก ก็ไม่เห็นปืนก็พูดว่า “จะลียเซ็งกลับไปเอาปืนให้ฉันทหน่อยซิ ฉันทไม่มีปืน ฉันทไม่ได้กินหมากฉันทไปไหนไม่ได้แน่ ๆ ” “ไปก็ไป แต่ฉันทกลัวแม่หมาสีดำ ไม่รู้จะกล้ากลับหรือป่าว” “ไม่เห็นหมาดำที่ไหน ฉันทอยู่มานานไม่เห็นมาก่อนเลย” “มี หมาดำอยู่ตัวหนึ่ง กระโดดกัดฉันททุกวันแต่ไม่ทัน” “งั้น เอาไม้เท้าฉันทไป ถ้ากระโดดกัดก็ตี ถ้าตายก็ให้ตายไป” เมื่อได้ไม้เท้าเขาก็กลับไป ส่วนนางยักษ์ก็รอจะลียเซ็ง ไปนอนรอที่ทางใต้ประตู แล้วจะลียเซ็งก็กลับมาเรียก “นายหญิง ๆ ๆ” “วู้” “เอากระปุกปุนมาให้หน่อย นายลิมปุนเอาไว้” “จะลียเซ็งหนาวออกอย่างนี้จะให้เปิดผ้าห่มได้อย่างไรละ หนาวสั่นออกอย่างนี้เธอขึ้นมาเอาหน่อยไม่ได้หรือ” “ไม่กล้า” “ทำไมละ” “เอามาให้เถอะ” “เอ ก็บอกว่าไม่สบายก็ไม่เชื่อ” แล้วจะลียเซ็งก็เข้าไป ค่อย ๆ ย่องเข้าไป แล้วหยิบกระปุกปุนขณะนั้น นางยักษ์ก็กระโดดเข้ามาแต่ไม่ทันจะลียเซ็ง แล้วจะลียเซ็งก็ใช้ไม้เท้าตีนางยักษ์ แล้วนางยักษ์ก็ล้มลง เมื่อนางยักษ์ล้มลง จะลียเซ็งก็รีบออกไป กลับไปหากษัตริย์ เมื่อกษัตริย์เห็นหน้าก็ถามว่า “เจอไหม หมาสีดำ” “เจอซิ เมื่อกี้ยังกระโดดกัดอยู่ ฉันทไม่รู้ว่าจะป็นตายยังไม่รู้” “ช่างเถอะ อยู่ดี ๆ ก็จะกัดกัน” ทางด้านนางยักษ์ก็เอาถ่านไปเก็บไว้บนที่นอน แล้วขึ้นไปนอน พอกษัตริย์กลับมาก็ถามว่า “ค่อยยังชั่วหรือยัง แม่เฒ่า” “อือ อือ” เสียงครางของนางยักษ์บนที่นอน “อย่าถามฉันทเลยกษัตริย์ จะไปไหนมาไหนไม่ยอมดูว่ามีอะไรลิมไว้ แต่นี้ให้คนใกล้ชิดมาตีกัน” “เออ คนใกล้ชิดมาตีอย่างไร จะลียเซ็งไหนบอกว่าไม่ยอมดูว่ามีอะไรลิมไว้ แต่นี้ให้คนใกล้ชิดมาตีกัน” “เออ คนใกล้ชิดมาตีอย่างไร จะลียเซ็ง ไหนบอกว่าหมาดำนี่นะหรือ” “เออ ก็ใช้หมาดำ จะกระโดดกัดฉันททุกวัน” “เลี้ยยัง

ไม่เชื่อ ทหารเอาไปฆ่า เลี้ยงไม่เชื่อ นายตัวเองตีจนกระดูกแตก” “จะฆ่าก็ฆ่าเถอะ ฉันจะเล่นให้ดูเสร็จก่อน” แล้ว กษัตริย์ก็สั่งทหารที่ประทับซึ่งสูงกว่าคนอื่น แล้วปลุกคอกม้า ๑ คอก คอกวัว ๑ คอก คอกช้าง ๑ คอก เอานางยักษ์ไว้ดีกว่ากษัตริย์ “ดู นะกษัตริย์ฉันจะเล่น” แล้วจะลี้แข้งก็ทั้งต้นอ้อ ทั้งภูเขา ทั้งใบ ทำให้เกิดทะเล แล้วเขาก็โยนมะนาวไปมา “แล้วนางยักษ์ก็ลุกขึ้น เพราะรู้สึกสบายใจ แล้วนางยักษ์ก็ตัวเท่าวัง แล้วมองกษัตริย์ แล้วเลียผ้าตัวเองเกือบถึง “นั่นกษัตริย์ท่านบอกว่าเมียท่านดี ดูข้างบนซิ” เมื่อ กษัตริย์มองดูก็ร้องอุทาน “ช่วยฉันซิทหาร ช่วยฉันซิจะลี้แข้ง” นางยักษ์ก็เลียผ้าเกือบถึง แล้วกษัตริย์ก็กระโดดหนีวิ่งรอบวัง นางยักษ์ก็ตาม จะลี้แข้งมองดูอยู่เห็นว่ากษัตริย์จะหมดแรง แล้วก็ฝ่ามะนาว นางยักษ์ก็ล้มลงตาย เมื่อนางยักษ์ตายแล้วก็พูดกับกษัตริย์ว่า “ดูซิท่านว่าเมียท่านจะดูดี ดูข้างวังซิ” เมื่อ กษัตริย์มองรอบ ๆ วังก็พบว่ามีศพทหารอยู่มากมายกายกอง แล้วกษัตริย์ก็พูดว่า “เออ ลูก แม่ลูกยังรักพ่อ อยู่หรือป่าว” “ไม่รู้ซิ ก็ลองให้ทหารไปถามดูซิ” แล้วทหารก็ไปหาหญิงงามทั้งเจ็ดแล้วพูดว่า “กษัตริย์ให้ถามว่าพวกท่านทั้งเจ็ดยังรักท่านอยู่หรือป่าว” “ไม่เอาหรอก ถ้าไม่ล้างนางยักษ์ด้วยน้ำเย็นเจ็ดครั้งน้ำร้อนเจ็ดครั้ง พรหมด้วยน้ำมันละก็ไปบอกกษัตริย์เถอะ” กษัตริย์ก็ให้ทหารเอาน้ำร้อน น้ำเย็นมาล้างน้ำมันมาพรหม เมื่อล้างเสร็จแล้วจะลี้แข้งก็ลงไปหาแม่แล้วบอกว่า “พ่อทำถึงขนาดนี้แล้ว แม่ขึ้นไปอยู่บนวังเถอะ” แล้วนางก็ขึ้นไปอยู่บนวัง ก็ได้อยู่พร้อมกันทั้งกษัตริย์ จะลี้แข้ง แม่และป้าจะลี้แข้ง แล้วทั้งหมดก็อยู่กันอย่างมีความสุข (ผู้เล่า : นางวันดี จิวเซอ อายุ ๕๓ ปี หมู่บ้านห้วยแห้ง บ้านเลขที่ หมู่ที่ ๕ ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง, ผู้แปล : นายบุญธรรม คุ่งลิ่ง อายุ ๖๐ ปี หมู่บ้านห้วยคลุม บ้านเลขที่ ๖ หมู่ที่ ๖ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี)

๓.๕ เรื่อง พังคู้จว้าง (เป็นนิทานที่มีการขับร้องประกอบด้วยแคนตลอดทั้งเรื่อง)

มีกษัตริย์อยู่เมืองหนึ่ง ได้เรียกลูกน้องมาคนหนึ่งเป็นคนใหญ่ เพชฌฆาตเรียกมาถามพระเจ้าว่า “อะไรเหอพระเจ้า เรียกทำไมเหอ” “เป็นทุกข์เป็นร้อนแล้วจึงเรียกพวกเธอขึ้นมาเฝ้า” กษัตริย์องค์นี้ไม่มีลูก ที่นี้อยากจะได้ลูกสักองค์หนึ่ง เลยไปดูหมอให้จับยามให้ดู ไปดูหมอ ก็ “เออ กษัตริย์ไม่ต้องเป็นทุกข์เป็นร้อนเดี๋ยวก็มีเอง” ที่นี้ไปทำบุญอยู่ในวัด แล้วเมื่อไหร่วันเดือนปีจะได้มีลูก ที่นี้เพชฌฆาตบอกว่า ทำบุญสักสามวันถึงจะได้เห็นผล ที่นี้ไปถามพระอินทร์ก็ตอบว่ากษัตริย์ไม่ต้องเป็นทุกข์อะไรหรอก ที่นี้ไปอาบน้ำมนต์กับพระอินทร์ กษัตริย์ก็ถามพระอินทร์ว่าจะมีลูกได้สักกี่คน พระอินทร์ตอบว่า จะกี่คน มีชื่ออะไรบ้างก็ยังไม่แน่ใจ ที่นี้กษัตริย์ก็ถามว่าเมื่อไหร่จะมา ก็บอกว่า พระอินทร์บอกว่า เจ็ดวันจะมา ที่นี้กษัตริย์นอนฝันเห็นลูกชายแล้ว บอกพระอินทร์ พอได้ลูกชายแล้วก็ให้แม่ทำทองอันหนึ่ง ลูกชายนั้นชื่อพังคู้จว้าง ที่นี้ให้ลูกชายไปหามนุษย์ ให้ไปหากก็บอกลูกชายว่า “ไปให้ดีนะ อย่าไปทำให้เสียชื่อเสียง อย่าให้เสียประวัติ ให้ชื่อสัตย์สุจริต” เขาสั่งลูกชาย ที่นี้ลงไปก็ลงไปกับเพื่อนยักษ์ลงไปคนหนึ่ง ลงไปจากพระอินทร์ ที่นี้ก็ไปเจอเมืองหนึ่งมียักษ์มากินคน ที่นี้เจ้าเมืองนี้เรียกลูกน้องไปห้าคน ไปทำจันตักยักษ์ ได้มาอันหนึ่ง ที่นี้ก็ว่าจันตักเสร็จแล้ว จะให้ใครไปตักยักษ์ เรียกชาวบ้านทุกคนให้ไปตักยักษ์กัน แล้วให้ลูกสาวของพระเจ้าไปเป็นเหยื่อของจัน ก็ให้นั่งในจันไป ที่นี้พอประมาดสักสี่ห้าโมงยักษ์ตัวนั้นก็เข้ามาแล้ว ไปนั่งที่บนจันเลย ที่นี้พอเห็นสาวก็คุยกับสาวเลย สาวก็ถามว่า “ลงมานี่เถอะ พี่ชายเอ๊ย มีของกินของหวานของคาวเยอะเยอะเลย” “ลงมาไม่ได้หรอกน้องสาวเอ๊ย เดี่ยวจันนั้นมันจะตกลงมา” เขาว่า ลูกสาวกษัตริย์ก็ว่าลงมาเถอะพี่ชาย เชื่อนี่จะจับตังไว้เอง ไม่ได้จันลั่นลงมา จะจับไว้ให้ลงมาเถอะ ที่นี้ยักษ์ก็บอกว่า เอ้อ ก็ตั้งใจจะช่วย เดี่ยวจะลงไปหาให้จับไว้นะ จะลงไปพูดกับมันใกล้ ๆ หน่อย ที่นี้พอลงไปสาวลูกกษัตริย์ก็ปล่อยเชือกลงมาจันก็ลงมาตักยักษ์ไว้พอดี ชั่งไว้เลยเพราะจันมีสองข้าง พอชั่งยักษ์ไว้แล้วลูกกษัตริย์ก็ออกไป ที่นี้พังคู้จว้างได้ออกไปเล่นลูกกะบ้าที่ใกล้จันตักยักษ์นั้นลูกกะ

บ่าก็เลยกระเด็นเข้าไปในจันที่ตักยักษ์ ลูกกะบ้านนี้เป็นลูกกะบ่าศักดิ์สิทธิ์ สามารถเล่นชนะกินบ้านกินเมืองได้ เล่นกันสนุกสนานก็ชนะทุกราย ทีนี้ลูกกะบ่าเข้าไปในจันยักษ์ก็รีบไว้ ทีนี้ยักษ์ก็บอกว่านี่แหละให้ไปเอาบุญแจของพ่อมาให้เปิดจันนี้ถึงจะเอาลูกกะบ่าให้ ไปเอามาเร็ว ๆ จะได้เล่นลูกกะบ่าเร็ว ๆ ทีนี้พั้งคูจว่องก็เอาลูกกุญแจมาให้เปิดจันให้ยักษ์ออกมาทีนี้สัญญาว่ายักษ์ว่าปล่อยออกมาแล้วก็อย่าให้กินคนในเมืองอีกไม่ว่าที่เมืองไหนก็ตาม สัญญากันว่าอย่าไปกินที่ไหนต่อไปบ้านเมืองไหนก็อย่าไปกิน ถ้ากินเมื่อไหร่อุบัติเหตุจะถึงตัว พั้งคูจว่องสั่งยักษ์ไว้ แล้วบอกว่า ไปเร็ว ๆ เอะ เดี่ยวพ่อจะเห็น ไปให้ไกล ๆ ทีนี้กษัตริย์ก็ไม่รู้ว่ายักษ์ถูกปล่อยออกมาแล้ว ตอนเช้าเลยให้เพชรฆาตห้าคนมาตัดคอยักษ์ ทีนี้เพชรฆาตลงมาก็ไม่เห็น ก็เลยไปบอกกษัตริย์ว่า ไม่มีแล้วยักษ์หนีไปแล้ว ใครปล่อยไปก็ไม่รู้ ทีนี้กษัตริย์ฉิวใหญ่ชิว ทีนี้ทำหน้าตาแดง ถ้ามเพชรฆาตว่าใครปล่อยยักษ์ไปจะฆ่าให้หมดเลย ทีนี้คิดว่าเพชรฆาตจะไปปล่อยจะตัดคอสักคนหนึ่ง ตัดคอไปแล้วคนหนึ่งก็ยังไม่พอทีนี้เหลือก็เลยเศร้า คิดไปคิดมาก็บอกกษัตริย์ว่าขอเวลาสักเจ็ดวันจะสืบให้ได้ว่าใครปล่อยไป ถ้าสืบไม่ได้จะยอมตายเอง ทีนี้สืบไปสืบมาจากชาวบ้านถามเด็กคนนั้นที คนโน้นที เด็กก็บอกว่านั้นแหละลูกกษัตริย์นั่นแหละปล่อยเอง คนที่จะเข้าถึงที่นอนกษัตริย์นั่น มีพั้งคูจว่องคนเดียว ที่จะเอาบุญแจไปได้ เด็กก็บอก ทีนี้เพชรฆาตก็ไปบอกกษัตริย์ กษัตริย์ก็บอกว่าเอาเถอะลงไปตัดคอเสียอยู่ไปก็ไม่สมกับลูกกษัตริย์ ทีนี้นางคนนางใจส่งสารลูกก็บอกกษัตริย์ว่าไม่ต้องฆ่าจะเอาลูกไปทิ้งไว้ที่โนป่า ทีนี้ก็เอาไปทิ้งที่ป่า พั้งคูจว่องก็บอกแม่ว่าขอเจ็ดวันค่อยไป ทีนี้ก็เป็นทุกขว่าไม่เคยเดินป่าจะทำยังไงหนอ แต่ต้องไปแล้ว เลยเอาธูปเอาเทียนมาจุดบูชาพ่อ บูชาแม่ บอกพ่อแม่ว่า นี่แหละพ่อเอ๋ยแม่เอ๋ย จะต้องเดินป่าแล้ว เดินกลางดงกลางป่าแล้ว ทีนี้แม่ก็พูดเบา ๆ ว่า “เอ้อ ไปให้ดี ๆ นะลูก ไปให้พ้นภัย” ลูกก็บอกว่า ไม่ต้องเป็นห่วงหรอกแม่ ไม่ต้องเป็นทุกข์เป็นร้อนไม่เป็นอะไรหรอก ให้อยู่สบาย ๆ เอะ หากมีวาสนาก็จะพ้นภัยไปวันข้างหน้า ทีนี้เอาเพื่อนยักษ์นั่นไปด้วย แม่สั่งว่าไปให้ดี อย่าให้เสียชื่อ เสียประวัติ ทีนี้ลูกน้องที่เอาไปด้วย ชื่อ เล่อจ้วย ก็บอกว่า เล่อจ้วยเอ๋ย ไปด้วยกันเถอะ ไปกลางแดด กลางฝนนี้แหละ แล้วก็เดินกันไป ๆ ไปเจอสระน้ำสระหนึ่ง “พักเสียก่อนมั่งมันร้อนนัก” เล่อจ้วยก็บอกว่า ตามแต่เจ้าพักก็พัก ทีนี้ก็ชวนกันพัก ทีนี้พออ้อมแล้วก็หายก็ชวนกันไปต่อ ไปก็ไป พวกกันไปสองคน เดินต่อไปกลางแดด กลางฝนอีกแหละ ไม่ได้กินน้ำเลย เล่อจ้วยก็บอกพั้งคูจว่องว่า “เอ้ เดินมาทั้งวันไม่ได้กินน้ำเลย หิวแท้ ๆ” ทีนี้ไปเจอห้วยหนึ่งไม่มีน้ำ ก็เลาะห้วยไป เลาะไปเจอเขาสูงลูกหนึ่ง ไปเจอน้ำขึ้นมาสองแคว ทีนี้เลาะน้ำนั่นขึ้นไปแควหนึ่ง เลาะไปเลาะมา ไปเจอครุฑมดพญานาคไว้ตัวหนึ่ง จะกินพญานาค พญานาคตัวนั้นเป็นพญานาคเผือก เจอพญานาคเผือกก็ถามว่า “ช่วยเขาได้ไหม” ก็พูดกันไปพูดกันมาก็เลยปล่อยพญานาค บอกลูกน้องว่า จะปล่อยแล้วนะขนาดตัวนี้ ลูกน้องก็บอกว่า เอาเถอะ ปล่อยก็ปล่อย แต่ฉันเองไม่ปล่อย พั้งคูจว่องก็เลยปล่อย แล้วให้พญานาคกินเลือดกันไว้เป็นกัลยาณมิตรกันให้เลือดพญานาคกิน ให้เลือดพั้งคูจว่องกิน พอเป็นเพื่อนกันแล้วก็สั่งไว้ว่า ถ้าไปที่ไหนเป็นทุกข์เป็นร้อน ให้นึกถึงชื่อกันแล้วให้มาหาทันทีนะ สั่งกันไว้สองคนสั่งกันไปสั่งกันมา ทีนี้คุยกันคุยมาพญานาคก็บอกว่า เอาเถอะไม่ต้องเป็นทุกข์ เขาว่า เพื่อนคนเดียวช่วยได้ เขาว่า ช่วยให้พ้นทุกข์ได้ ทีนี้ก็เดินกันไปคนละทาง พั้งคูจว่องบอกว่าต้องเดินไปอีกไกล ทีนี้ก็สั่งพญานาคว่า ให้อยู่ดี ๆ นะ อย่าให้เขามาเจอได้อีกนะ เขาว่า หลบให้มิด ๆ แล้วเขาก็เดินต่อไปกับเล่อจ้วย ทีนี้เดินไป ๆ ก็เห็นสว่าง ๆ อยู่ข้างหน้า สนั่นหวั่นไหวอีกทีก็ครึกโครม เล่อจ้วยก็บอกพั้งคูจว่องว่าเราไปดูกันเถอะ เป็นอะไรกัน ที่เมื่อนั้นทำไมอีกทีก็ตีแท้ ๆ ทีนี้ก็เดินลงไปเดินลงไป ก็ใกล้ค้ำก็ไปถึงหน้าบ้านยายคนหนึ่งไม่มีลูกไม่มีฝวอยู่คนเดียว ใกล้บ้านยายยายก็ถามว่า “เอ้ หลานสองคนนี้จะไปไหนกันรี” หลานสองคนก็ตอบว่า “เอ้อ เรามาเที่ยว คนเราเกิดมาไม่แน่นอนพี่ย เดินทางลำบากลำบากมาถึงนี้แหละ” ทีนี้ก็นั่งถามพี่ยว่า “เมืองนี้เป็นอะไรพี่ย ทำไมอีกทีก็ครึกโครมกันนัก” พี่ยก็ตอบว่า

บอกไม่ได้หรอกหลานเอ๋ย อายุตัวนัก พี่บอก ฟังคู่จ้วงก็ว่า “บอกเถอะนะพี่ บอกตรงไปตรงมา
แหละ ไม่ต้องกลัว” ที่นี้พี่ก็ว่า เจ้าเมืองนี้มีลูกสาวสวยอยู่จะต้องเอาไปให้ยักษ์กิน ถ้าไม่ให้กินเขาจะมา
กินตัวเอง ที่นี้เขาก็ยกลูกสาวนั้นไปไว้ที่ศาลาวัดแห่งหนึ่ง ที่นี้ยักษ์ก็จะมากินเขาเอาไปไว้ ไกลเวลายักษ์
จะมากินก็เอาไปไว้ก่อน เมื่อไว้ ลูกสาวก็ยอมตาย เอาไปไว้ที่ศาลาวัดแห่งหนึ่ง กษัตริย์ก็บอกว่าใครเก่งก็
ให้มาช่วย ที่นี้ยายคนนี้ก็ไปบอกพระเจ้าว่า เด็กเขามาอยู่ที่บ้านเขาสองคน จะดีจะชั่วไม่รู้แหละ เห็น
ถามหาอยู่ จะเก่งหรือไม่เก่งลองไปถามดูที่คู่ ยายบอกกษัตริย์ ตอนที่เอาลูกสาวไปไว้ก็ให้ลูกสาวแต่งตัว
สวยๆ ผ้าทอ ต้มหู สร้อยอะไรให้หมด ให้แต่งตัวสวยๆ ต้มหูเป็นเพชรดวงใหญ่เบ้อเร่อ กลางคืนแสง
สว่างเท่าตะเกียงดวงหนึ่ง เขาถามลูกสาวว่าอยากได้อีกไหม อยู่ที่ไหนจะซื้อให้อีก เขาถามลูกสาว
เสียดายลูกสาวอยู่เหมือนกันแหละจะต้องเป็นสาวเป็นปาวแต่ไม่รู้จะอย่างไร จำเป็นไปแล้วลูกสาว
จะต้องตายกลางคืนแล้วเสียดายก็ เสียดายก็เพราะเสียดายด้วย เขาก็ว่าไม่ต้องเสียดาย เกิดชาติหน้าแล้วค่อย
ให้ได้ดี พ่อที่ว่าเสียดายลูกเอ๋ยจะหาที่ไหนไม่มีอีกแล้ว ที่นี้ก็ไปหาฟังคู่จ้วงให้มาช่วยฆ่ายักษ์ว่า ช่วยฆ่า
ยักษ์จะได้ไหม ฟังคู่จ้วงก็บอกว่าอยากไปดูสักที่ยักษ์ตัวเท่าไหน กษัตริย์ก็ฆ่าไม่ตายสักที พี่บอกว่า
ใหญ่โตรูฐานตัวเท่าต้นตาล นะ ก็ถามพี่ว่าไปอีกไกลไหม พี่บอกว่าไม่ไกลไม่ไกลต้องข้ามเกาะไปอีก
เกาะหนึ่ง ถึงจะถึงเมืองเมืองนี้ ที่นี้ก็ชวนเล่อจ๋วยไปดูสาวคนนั้นสักที เดินไปเดินมาไปถึงเกาะเห็น
สะพานสะพานหนึ่งใต้สะพานลงไปเห็นสาวอยู่ที่ศาลาวัดพอดี เห็นสาวกษัตริย์นุ่งขาวห่มขาว คุยกับ
สาว สาวก็ไม่มองหน้าสักที สงสัยว่าเป็นยักษ์ตัวนั้นแหละมา ที่นี้คุยกันไปคุยกันมา เอาเถอะมองหน้า
ฉันเถอะ ไม่ใช่ยักษ์หรอก นีมนุชย์ สาวก็บอกว่ามองไม่ได้หรอก กลัวยักษ์ตัวใหญ่ ฟังคู่จ้วงก็บอกว่า
ไม่ใช่ยักษ์หรอก สาวก็บอกว่ามองไม่ได้หรอกกลัวมวงกลมแหลม ฟังคู่จ้วงก็บอกว่าเอาเถอะมองเถอะนำ
ไม่ใช่ยักษ์ เป็นคนใจบุญใจธรรม นีดูผมซิ” ก็แกลั่มลงมาเลย ถึงท่าเลย ที่นี้สาวก็มองดูว่า
“เอ้อ จริง ๆ เป็นคนดีจริง ๆ ผมยาว มีผ้าสีทองลงมาเลย” ที่นี้สาวก็ว่า ไปเถอะ ไปเถอะ เตี้ยยักษ์
จะกินเสียเปล่า ๆ เป็นคนดีแท้ ๆ ฟังคู่จ้วงก็ไม่ยอม บอกว่า “เอาเถอะ เตี้ยจะได้ไปที่เมืองน้อง ยักษ์นี้
จะจับเอง” เขาก็ไม่ไป บอกว่า ยักษ์นี้ถ้าฆ่าตายแล้วจะตอบแทนอะไรมั่ง” เขาถามผู้หญิง เขาก็ว่าจะ
ช่วยเท่าที่ช่วยได้ จะแต่งงานเป็นแฟนพี่ ไปนั่งเป็นกษัตริย์ด้วยกัน ฟังคู่จ้วงก็ว่าแล้วเมื่อไหร่ยักษ์นั้นจะ
มา โนนแหละท้องฟ้าเหลือง ๆ โนนแหละยักษ์จะมา ฟังคู่จ้วงก็ว่ามาเห็นหนาน้องนี่ดีอกดีใจ มีความ
สวยความงาม ยักษ์ใหญ่เท่าไรก็ไม่กลัว ที่นี้เขาก็เอาของควาของหวานมาให้ยักษ์กิน ยักษ์ยังไม่ทันกิน
ฟังคู่จ้วงก็กินก่อน กินเสร็จก็ทำกระจุกกระจายหมดซิ เทเลอะแถวนั้นแหละ แล้วนั่งเฉยๆ ก็เรียกยักษ์
ลงมา ยักษ์ก็ไม่ลงมาเห็นว่ากษัตริย์นี้ทำอะไรไม่ดี อับปรีภัยไร ทำกินเหมือนหมูเหมือนหมา ที่นี้ฟังคู่
จ้วงก็ว่า เอาเถอะอยากจะกินก็กิน ไม่อยากกินก็ไม่ต้องกิน ที่นี้กษัตริย์ก็บอกว่า ฟังคู่จ้วงเอ๋ยไปเถอะ
เตี้ยจะตายเปล่า ฟังคู่จ้วงก็ไม่ยอมอยากจะสู้ยักษ์ดู ยักษ์ตัวนี้เขาเคยปล่อย เคยช่วยไว้ เรียกยักษ์อยู่
หลายครั้ง ว่าลงมาเถอะเราสองคนคุยกันได้ ยักษ์ก็บอกว่าจะตัดคอนี้ให้คุยกันเสียก่อนมั่ง ที่นี้ฟังคู่จ้วงก็
ว่า ห้ามเท่าไรก็ไม่ฟังจะตัดคอแน่นอน ก็ฟันคอขาด มาอีกสองตัวฟันอีก มาอีกสามตัวก็ฟันอีก
กลายเป็นมา เป็นฝูงเลยที่นี้ ฟังคู่จ้วงก็น้อยใจว่าจะฆ่าเท่าไรก็ไม่ตาย เลยนึกถึงเพื่อนพญานาค
พญานาคก็มาว่าเป็นทุกข์อะไรเพื่อน ก็บอกว่าฟันยักษ์สู้ไม่ไหวแล้วพักเสียก่อน ยักษ์ก็ไม่ยอมพัก เลยเพลี่ย
เพื่อนก็บอกว่า เอ้า จะสู้ต่อ เป็นทุกข์เหมือนพระอินทร์กินหมา อมหมากไว้แล้ว สู้เขาไม่ได้ที่นี้พญานาคก็
บอกว่าให้ไปถอนหนวดเขา เอาไปสู้ ที่นี้แกก็เชื่อเพื่อน จะถอนหนวดเพื่อนไม่ได้บอกเพื่อน พอเพื่อนอยู่
เฉยๆ เขาก็ถอนตึก เพื่อนก็เจ็บแสบซี้ไม่ได้บอกไว้ก่อนก็เลยสลบไปเลย สลบไปนานหุงข้าวได้หม้อหนึ่ง พอ
ได้หนวดเพื่อนแล้วก็ดีใจจะไปสู้ ตั้งสติดีๆ เตี้ยยักษ์ก็หายไปเอง ฟังคู่จ้วงบอกว่าถ้าฆ่ายักษ์ไม่ได้หรือ
ทำไม่ได้จะเสียทั้งบ้านทั้งเมืองเลย ที่นี้ก็รับชนะยักษ์แล้วก็ขออนอนด้วยสาว ขออนอนกับลูกกษัตริย์ ลูก

กษัตริย์ก็ไม่ยอม บอกว่าไหนๆ ถ้ารักกันจริงก็รอให้สว่างเสียก่อน รอสักพักก็สว่างอยู่แล้ว ทีนี้ฟังก์จว้างก็ไม่ยอมจะไปทีเดียว จะกลับ จะทำยังไงก็ไม่ยอม จะกลับท่าเดียว สว่างแล้วฟังก์จว้างก็กลับ ลูกกษัตริย์ก็ถามว่าจะไปไหน อยู่ที่ไหน บ้านไหน ฟังก์จว้าง ก็ว่า ไปอยู่ที่กษัตริย์นู่นแหละ กษัตริย์ที่ไหนก็ไม่บอก ทีนี้ลูกกษัตริย์ก็กอดขาฉีกเอาชายผ้ากระเบนมาหน่อยหนึ่ง ลูกกษัตริย์ก็เสียใจ ทีนี้ฟังก์จว้างก็เศร้าใจได้ยินเสียงนะได้(พินเจ็ดสายคล้ายของพม่า)ก็เศร้าใจ ช่างลูกกษัตริย์ก็กลับวัง กษัตริย์ก็ตอกตีใจลูกสาวยังไม่ตาย ก็ถามว่าคนที่ช่วยนั้นทำไมไม่มาด้วยอยู่ที่ไหนทำไมไม่ยึดไว้ ลูกสาวก็ว่าห้ามไม่ฟังจะไปให้ได้ แต่ได้ฉีกผ้าถุงไว้ชิ้นหนึ่ง ทีนี้ลูกน้องเขาไอ้เล่อจ้วย นั้นนะมาบอกกษัตริย์ว่ายักษ์นั้นเขาฆ่าตาย เอาโง่ใส่ห้วยยักษ์มาเต็มเลย มาบอกกษัตริย์ กษัตริย์ก็บอกว่าไม่ใช่เธอพินหรือ มีอีกคนหนึ่งพิน เล่อจ้วยก็บอกว่า “ช่วยเหลือแล้วไม่มีบุญคุณเลย” นี่แหละพินคอยักษ์เองนี่แหละห้วยยักษ์ ทีนี้ลูกสาวกษัตริย์ก็ว่าถ้ากษัตริย์ให้เธอกับผู้ชายคนนี้จะตัดคอฉันเองดีกว่า กษัตริย์ก็ไม่ยอมจะเอาให้ลูกสาว เธอกับเล่อจ้วย ทีนี้ลูกกษัตริย์ก็บอกว่าคนที่ช่วยเขาชื่อฟังก์จว้าง ไอ้คนนี่ชื่อเล่อจ้วย ถ้าพ่อให้เอานี้ตัดคอเสียดีกว่า แต่คนที่ช่วยชื่อฟังก์จว้าง ฟังก์จว้างนั้นตอนที่ฆ่ายักษ์ได้ตัดลิ้นยักษ์ใส่กระเป๋ไป แต่ไอ้เล่อจ้วยไม่รู้ เอาหัวมา ทีนี้ฟังก์จว้างก็เข้ามา ก็ถามว่าถ้าพินยักษ์แล้วเอาลิ้นไปไว้ที่ไหน ฉนั้นฆ่าเอาลิ้นมานี่เขาเลยแพ่ฟังก์จว้างเลยโดดหนีไปเลย ทีนี้กษัตริย์ก็เอาเกวียนทองเกวียนเงินไปบรรทุกฟังก์จว้างเข้ามา แต่งงานการเสร็จแล้ว ฟังก์จว้างก็จะกลับบ้าน ก็ถามเมียว่า “จะไปไหนฉันจะไปเที่ยวบ้าน จะไปหรือเปล่า” เมียก็ถามพ่อ พ่อก็ว่าไปเถอะลูกเอ๋ยอย่าให้เสียชื่อเสียง ทำประวัติให้ดีเหมือนอย่างพ่อนี้ ทำประวัติให้เรียบร้อยให้ดี กษัตริย์สั่ง พอกราบลาพ่อตาแม่ยายแล้วก็กลับ ทีนี้เมียฟังก์จว้างก็ปวดหัวตัวร้อน ก็ไม่รู้เป็นอะไรมาตีๆ ก็ปวดหัวตัวร้อน ทีนี้ลูกน้องว่าเมียฟังก์จว้างไปกินน้ำในสระ ฟังก์จว้างก็ว่าสงสัยว่าบาปตั้งแต่ที่ถอนหนวดเพื่อนนาคไม่บอกนั้นแหละ ทีนี้เวิรตามทันแล้ว ทีนี้เมียสั่งฟังก์จว้างว่าถ้าตายบนบกให้เอาเกวียนทองลากลงไป ถ้าตายในน้ำให้เอาเกวียนเงินลงไป ทีนี้ฟังก์จว้างเอาเมียลงไปอาบน้ำไปภูหลาวของเพื่อนพญานาคตาย เมียไม่ถูกถูกแต่ผิวก็เลยเอาเกวียนทองมารับลอยน้ำไปเลย พอลอยน้ำไปลอยน้ำมาไปติดที่ทำตาฤๅษี ฤๅษีก็ว่า “เอะ อะไรลอยมาตูปบองๆ ถ้าเป็นของดีก็ให้ลอยมาทางนี้ ถ้าเป็นของชั่วก็อย่าให้มาทางนี้ให้ไปทางนู่น” ทีนี้ก็กวักมือเรียกเกวียนนั้นมาหาตาฤๅษี ฤๅษีก็มองว่า “เอ้อ นี่คนตายนี้หว่า ไอ้คนนี่หว่า” ทีนี้เขาเอาน้ำที่ทาให้คนเป็นขึ้นมาได้นำประสานทองน้ำประสานเงินทาให้คนเป็นขึ้นมาได้ เอามาพรมๆ แล้วฤๅษีก็ถามว่า “หลานมานี้ก็คน เศร้าโศกเสียใจ ไม่พูดไม่จา” เขาว่า ฟังก์จว้างก็ว่า “ที่มานี่มาสองคนนะ เมียตามหลังมาอีกคนหนึ่งจะตายหรือเป็นก็ไม่ว่า” “เมียนั้นสวยไหม” ฤๅษีถาม แล้วเอาไม้แก่นหอมมาเสกเป็นสาวสวย “สวยอย่างงี้ได้ไหม เมียนะ” “เอ้อจะสวยกว่านี้อีก” “เออ งั้นเอานี้แหละไปด้วยไปตามเมียแต่ให้เอาน้ำประสานเงินประสานทองติดตัวไปด้วย” เขาบอก “ถ้าเห็นเมียเป็นกระดูกก็ให้ลองดูว่าจะใช่เมียไหม เมียจะอยู่ที่ไหน” เขาบอก ทีนี้ก็เดินไปๆ ไปเจอกระดูกเมีย เมียนั้นตามผัวจนตายไปเลย ทีนี้ “เอ้ จะใช้กระดูกเมียหรือเปล่า” ก็เอากระดูกมาซ้อนๆ กันเมียน้ำมาพรมกลายเป็นเมียขึ้นมาอีกจริงๆ ด้วยทีนี้ได้เมียแล้วก็บอกนางแก่นจันทร์ว่า เขาได้เมียแล้วให้กลับบ้านไปเถอะ นางแก่นจันทร์ก็ว่า “เอ้อ ทำไมมาทิ้งกลางดงกลางป่านี้ไปส่งให้ถึงบ้านก่อนซิ” เขาว่า ทีนี้นางแก่นหอมนั้นก็กลับบ้านเสียฟังก์จว้างก็เอาเมียกลับบ้านไป สร้างบ้านสร้างช่องอยู่อย่างมีความสุข (ผู้เล่า : นางขี้ พวงไม้ อายุ ๖๓ ปี หมู่บ้านบึงเหนือ บ้านเลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านคา อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี, ผู้แปล : นายบุญธรรม คุ่งลิ่ง อายุ ๗๐ ปี หมู่บ้านห้วยคลุ้ม บ้านเลขที่ ๖ หมู่ที่ ๖ ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี)

๓.๖ นิทานดาป่านิว (คนขี้เกียจ)

มีชายขี้เกียจคนหนึ่งวันๆไม่ยอมทำอะไร คนแก่ก็หาว่าขี้เกียจ วันหนึ่งเขาได้ออกไปหาปลาจนได้ลิงมาหนึ่งตัว ซึ่งตอนไปดักปลานั้นเขาได้ไปดักปลาบนต้นไม้เลยติดลิงลงมา เด็กชายจึงนำลิงไปให้ยาย พอยายเห็นยายก็จะเอาลิงไปประกอบอาหาร แต่ยังไม่ทันได้ทำเพราะลิงได้ไปหยิบแคนมาเป่าเล่น เมื่อดาป่านิวได้ยินก็เกิดรู้สึกว่ามันไพเราะจนนกยูงทองมาร่ำยรำ ดาป่านิวจึงเห็นว่าลิงตัวนี้มีประโยชน์ เพราะสามารถเป่าแคนได้ก็เลยไปขอร้องให้ยายไว้ชีวิตลิง เพื่อให้ลิงได้อยู่เป็นเพื่อนและเป่าแคนให้ฟัง ยายจึงไม่ฆ่าลิงตัวนี้ ยังมีนางฟ้าเทวดาลงมาเข้าฝันยายว่า ถ้าทำความดี ชยัน ก็จะมีเจริณรุ่งเรือง แล้วยายก็จะได้นอนตายตาหลับ ยายจึงได้สมบัติอย่างที่เทวดานางฟ้าลงมาบอก ยายจึงทำตามที่เทวดาบอก จนวันหนึ่งมีกษัตริย์มีลูกสาวมาด้วยแล้วก็เจอคนงานของดาป่านิว จึงได้ยกลูกสาวให้

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าเป็นคนขี้เกียจ ถ้าเป็นคนขี้เกียจจะไม่มีใครรัก ทำมาหากินก็ไม่เจริณรุ่งเรือง (ผู้เล่า : นายบุญมี พอชู อายุ ๗๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี)